

2005 M. ANGLŲ KALBOS

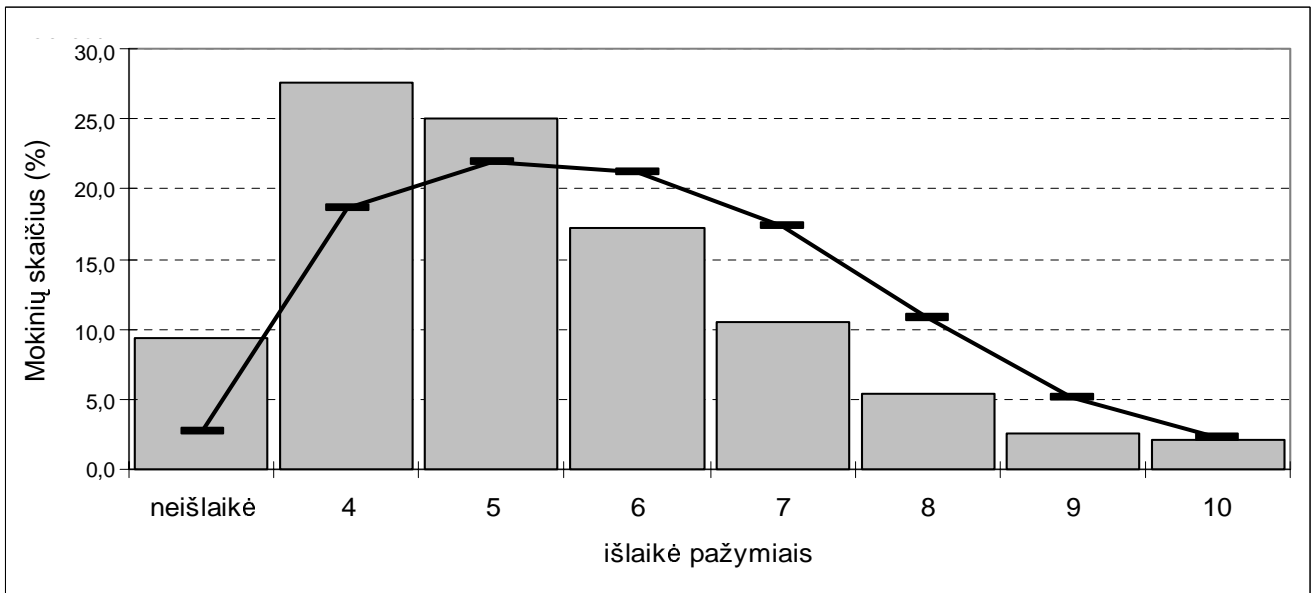
MOKYKLINIO BRANDOS EGZAMINO UŽDUOTIES

STATISTINĖ ANALIZĖ

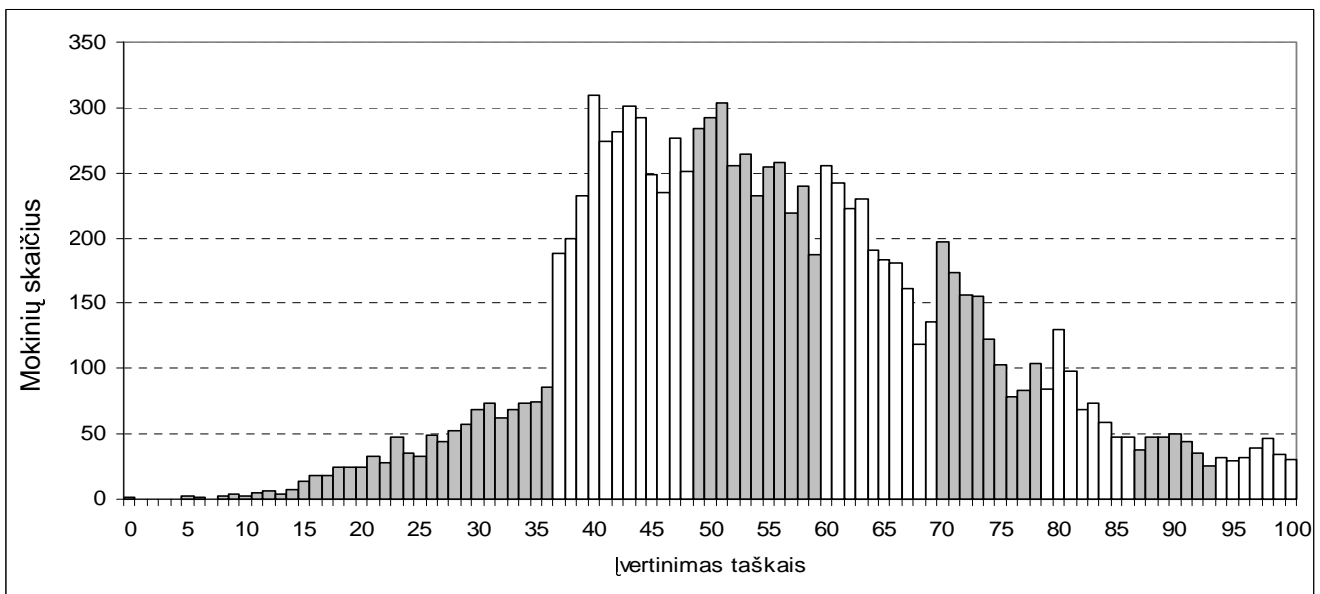
2005 m. birželio 1 d. mokyklinį anglų k. brandos egzaminą laikė 11 172 kandidatai – vidurinio ugdymo programos baigiamųjų klasių mokiniai, kitų laidų abiturientai.

Egzamino užduotis buvo vertinama 100 taškų. Egzaminui išlaikyti reikėjo surinkti ne mažiau kaip 37 taškus (t.y. ne mažiau kaip 37 proc. visų galimų taškų). Egzamino neišlaikė 1050 kandidatų.

Mokyklinio anglų k. brandos egzamino užduoties pažymių ir taškų pasiskirstymas pateiktas 1 ir 2 diagramose.

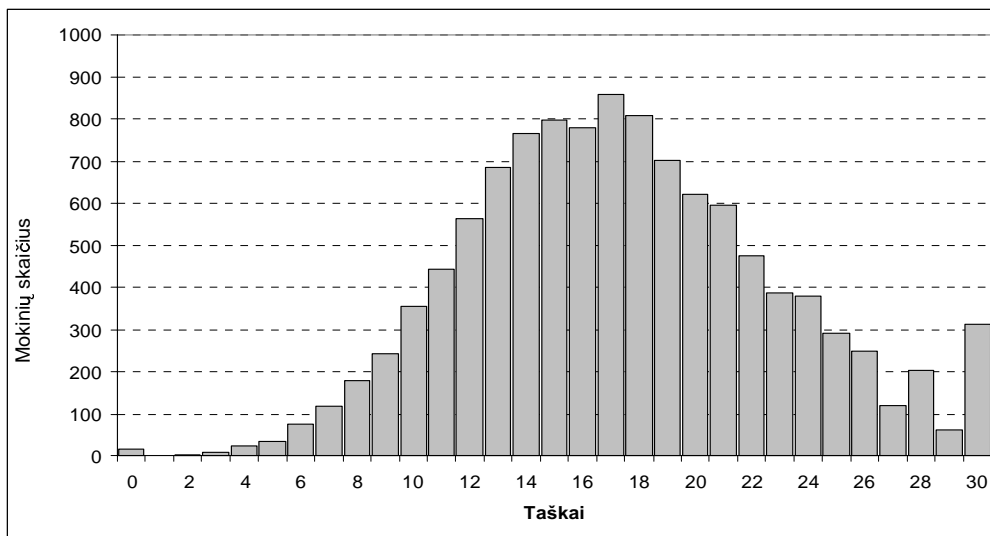
1 diagrama. Mokyklinio brandos egzamino pažymių pasiskirstymas (ryškus brūkšnys – 2004 m.)

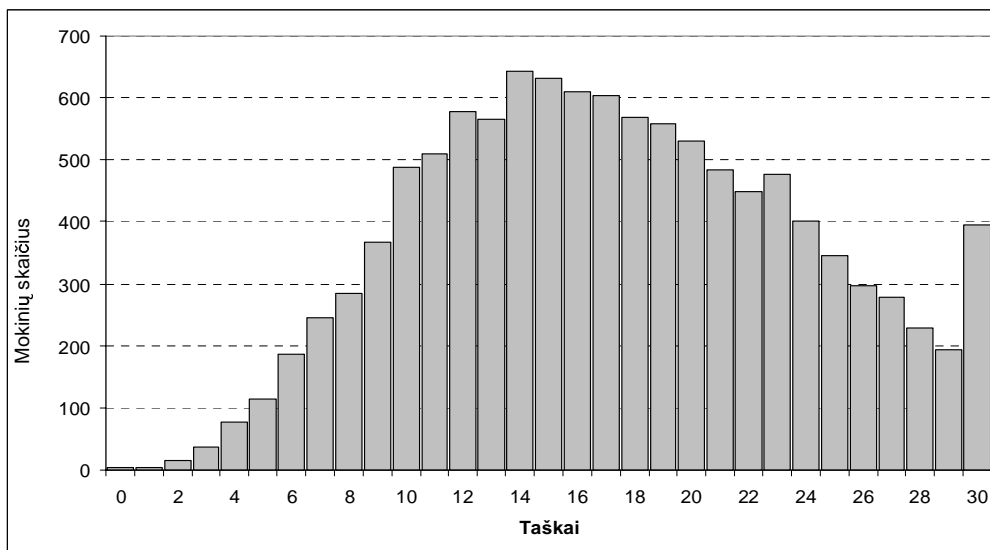
2 diagrama. Mokyklinio brandos egzamino taškų pasiskirstymas (vienodai nuspalvinti gretimi stulpeliai atitinka tą patį pažymį)

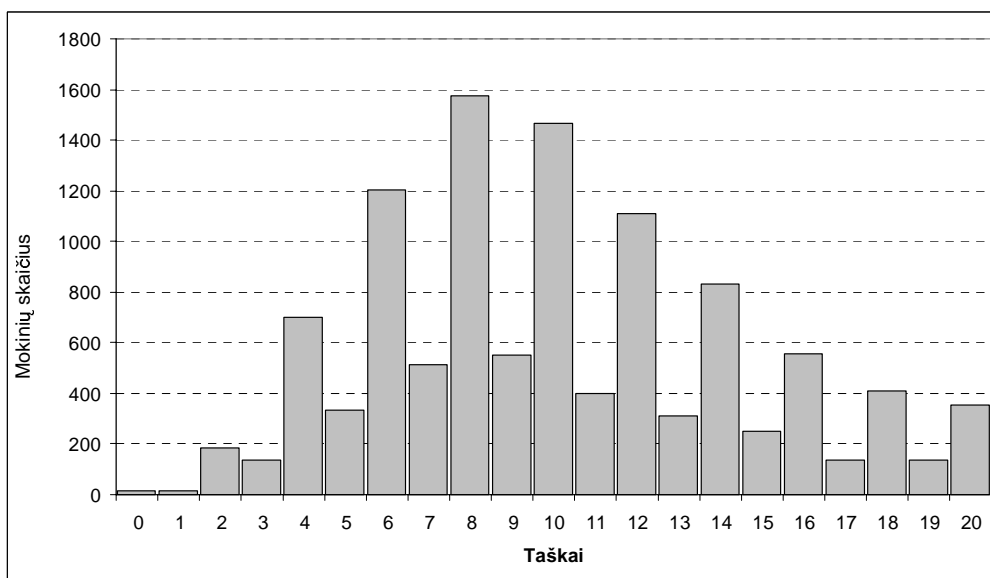
Anglų kalbos mokyklinio brandos egzamino užduotis sudaryta iš 4 dalių: klausymo, skaitymo, kalbos vartojimo ir rašymo testų. Atskirų užduoties dalių taškų pasiskirstymai pateikti atitinkamai 3, 4, 5 ir 6 diagramose.

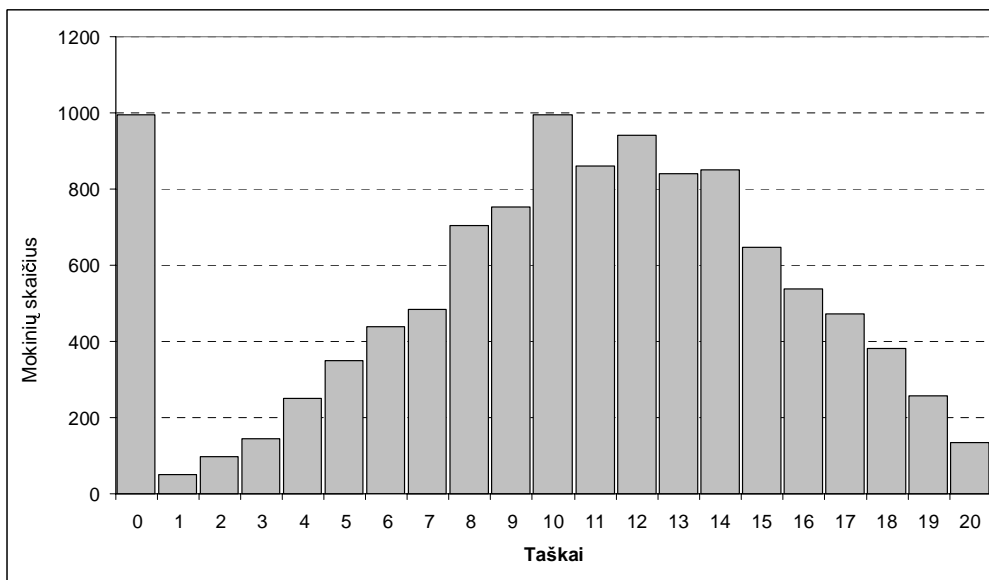
3 diagrama. Klausymo testo taškų pasiskirstymas

4 diagrama. Skaitymo testo taškų pasiskirstymas

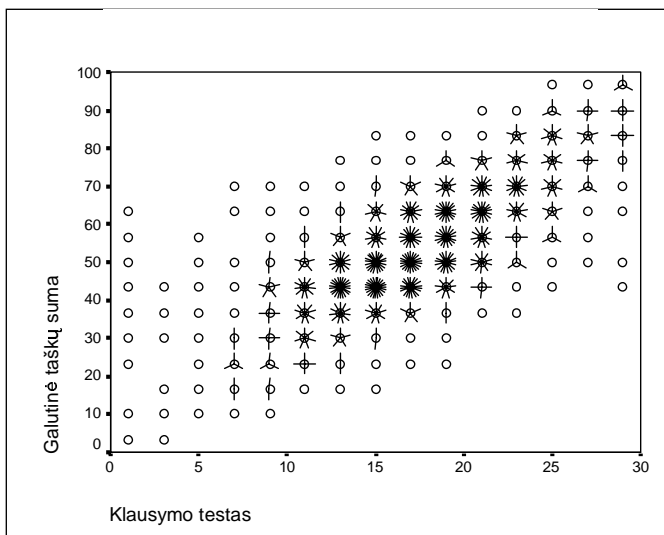

5 diagrama. Kalbos vartojimo testo taškų pasiskirstymas

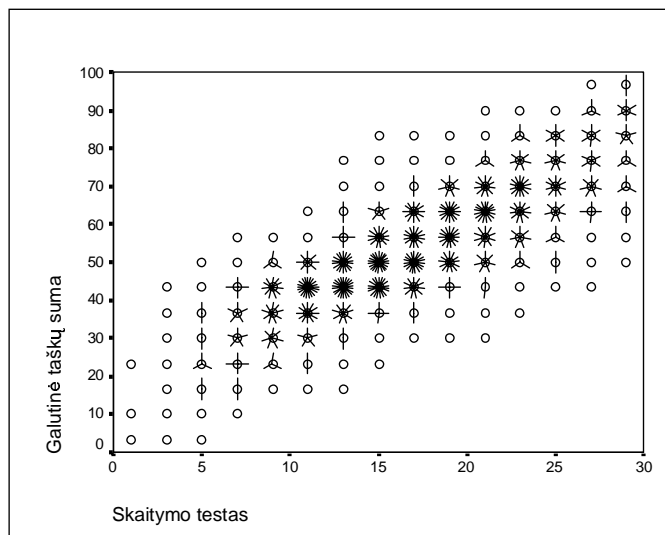

6 diagrama. Rašymo testo taškų pasiskirstymas

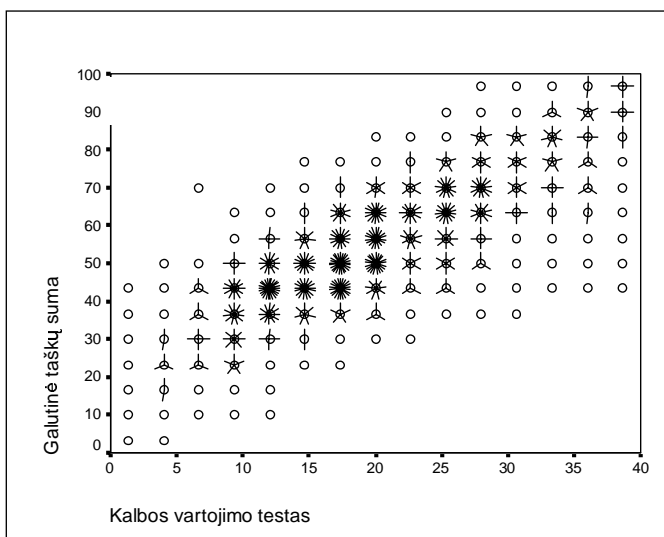
7, 8, 9, 10 diagramose pateikta visos egzamino užduoties ir atskirų jos dalių koreliacija.

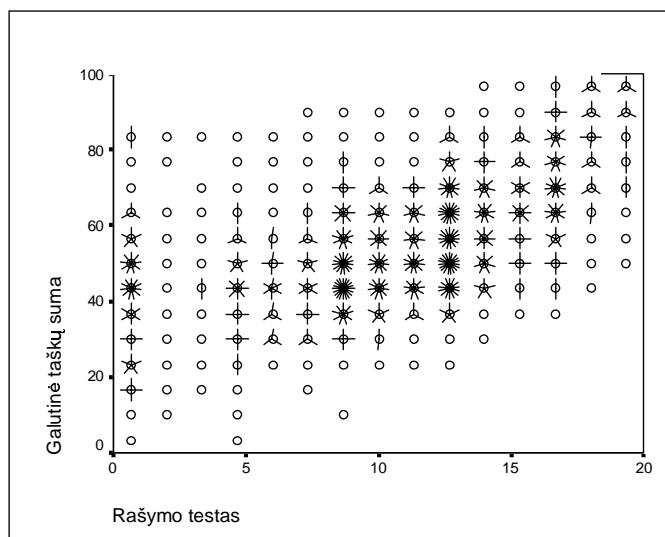
7 diagrama. Klausymo testo ir visos egzamino užduoties koreliacija (koef. 0,78)

8 diagrama. Skaitymo testo ir visos egzamino užduoties koreliacija (koef. 0,84)

9 diagrama. Kalbos vartojimo testo ir visos egzamino užduoties koreliacija (koef. 0,84)

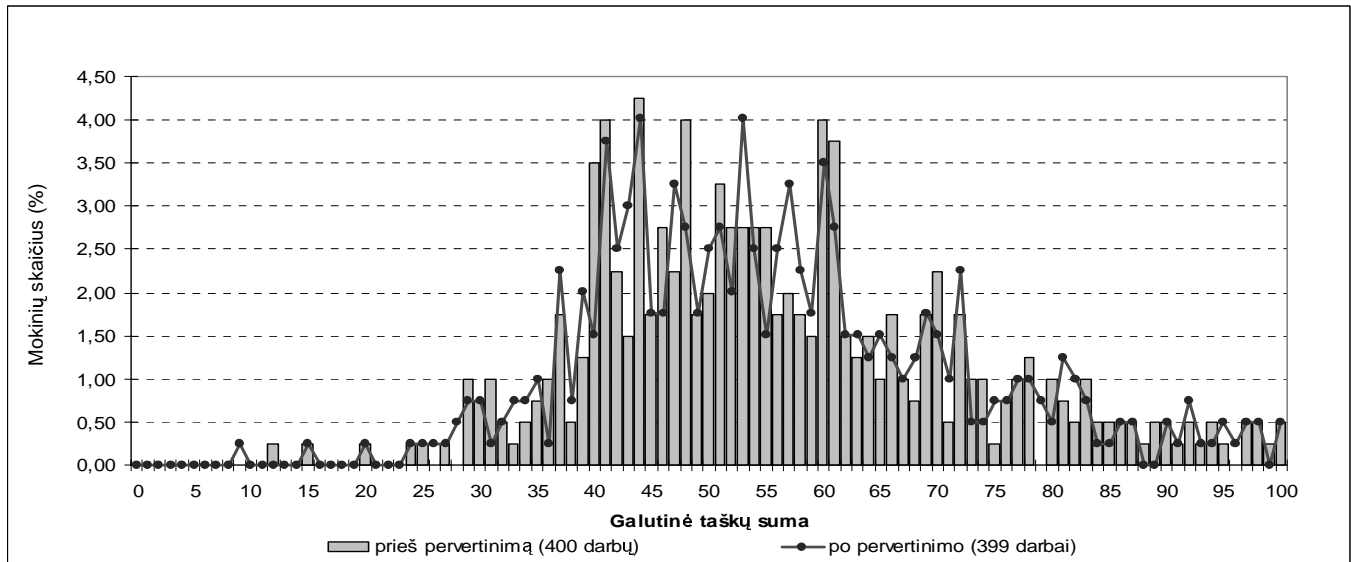

10 diagrama. Rašymo testo ir visos egzamino užduoties koreliacija (koef. 0,59)

Mokyklinio anglų k. brandos egzamino užduoties statistinei analizei atlikti Nacionalinis egzaminų centras sisteminės atrankos būdu išrinko 400 mokinių darbų imtį. Šie darbai buvo pristatyti į NEC. Dalyko specialistų grupė juos peržiūrėjo, kodavo atvirojo tipo mokinių atsakymus: iš naujo įvertino klausymo testo trečios užduoties (18 taškų), kalbos vartojimo testo antros ir trečios užduoties (22,5 taško) atsakymus bei rašymo darbą (20 taškų). Tai sudarė 60,5 proc. visos egzamino užduoties taškų sumos.

Pateikiame šių 400 darbų rezultatų diagramą, iš kurios matyti, kaip pasikeitė mokinių rezultatai po darbų pervertinimo.

11 diagrama. Išrinktų darbų imties rezultatų pasiskirstymas prieš ir po pervertinimo

Apdorojus darbų imtį, kiekvienam užduoties klausimui (ar jo daliai, jei jis turėjo struktūrines dalis) buvo nustatyta:

- **kuri dalis (procentais) kandidatų pasirinko atitinkamą atsakymą** (A, B, C ar D, jei užduotis buvo su pasirenkamaisiais atsakymais) **ar surinko atitinkamą skaičių taškų** (0, 1, 2 ir t.t.);
- **klausimo sunkumas**. Šio parametro skaitinė reikšmė yra procentinis santykis

$$\frac{(\text{visų kandidatų už šį klausimą surinktų taškų suma})}{(\text{visų už šį klausimą teoriškai galimų surinkti taškų suma})}$$

Jei klausimas buvo vertinamas vienu tašku, tai jo sunkumas tiesiogiai parodo, kuri dalis kandidatų į tą klausimą atsakė teisingai. Pagal statistinę testų teoriją geriausi klausimai yra tie, kurių sunkumas apie 50 proc. (klausimo su 5 pasirenkamaisiais atsakymais, įvertinus spėjimo paklaidą, – apie 60 proc.). Labai lengvo klausimo sunkumas – daugiau kaip 80 proc., labai sunkaus – mažiau kaip 20 proc.;

- **klausimo skiriamoji geba**. Šis parametras rodo, kaip atskiras egzamino klausimas išskiria stipresnius ir silpnesnius kandidatus. Jei klausimas buvo labai lengvas ir į jį beveik vienodai sėkmingai atsakė ir stipresnieji, ir silpnesnieji, tai tokio klausimo skiriamoji geba maža. Panaši skiriamoji geba gali būti ir labai sunkaus klausimo, į kurį neatsakė taip pat beveik visi. Neigiama skiriamosios gebos reikšmė rodo, kad silpnesnieji (sprendžiant pagal visą egzamino užduotį) už tą klausimą surinko daugiau taškų nei stipresnieji (tai tikrai blogo klausimo požymis). Pagal statistinę testų teoriją geri klausimai yra tie, kurių skiriamoji geba yra 40–50, labai geri – 60 ir daugiau. Dėl įvairių pedagoginių ir psichologinių tikslų kai kurie labai sunkūs (arba labai lengvi) klausimai pateikiami teste, nors jų skiriamoji geba ir nėra optimali;

- **klausimo koreliacija su visa užduotimi**. Tai to klausimo ir visų užduoties taškų koreliacijos koeficientas (skaičiuotas Pirsono koreliacijos koeficientas). Šis parametras rodo, kuria dalimi atskiras klausimas matuoja taip, kaip ir visa užduotis. Aišku, daugiataškio klausimo koreliacija su visa užduotimi yra didesnė nei vienataškio.

Toliau pateikiama egzamino užduoties statistinė analizė.

2005 M. ANGLŲ KALBOS MOKYKLINIO BRANDOS EGZAMINO UŽDUOTIS

LISTENING PAPER

Time: 20 min. Points: 30

Part 1 (6 points, 1 point per answer). You will hear part of a radio report about an untraditional Christmas. For questions 1-6, choose the correct option A, B or C and circle it as shown in the example (0). You will hear the recording twice.

For many one of the pleasures of the festive season is of course the food. It's a period of traditional Christmas fair, mince pies, turkey and stuffing and Christmas pudding with brandy butter, all of which, if carried to excess, and it usually is, lies heavily on the stomach. So hundreds of people are opting for what is termed a 'healthy Christmas', and one away from the children. They are taking themselves off to spend anything between 500 to 2000 pounds for a few days at one of the dozens of health farms around the country. Chatney's is one such, an hour's drive from central London. Gill Turner is their Marketing Director. Mark Andrews put it to her that the Spartan regime of saunas and salads might seem a funny way to spend a holiday.

"It's not like that at all. It's very luxurious. We certainly don't starve our guests, our food is... is delightful."

"What kind of food is on offer here at Christmas time?"

"We have our traditional Christmas lunch, for example, this year we'll be serving a sal... salmon roulade to start, followed by apple and spice sorbet, the traditional turkey with all the trimmings, but of course they are healthy trimmings, and we do serve Christmas pudding, but we don't serve brandy butter.

"What do you mean by 'healthy trimmings'?"

"We try to avoid things that have cream and butter and too much fat in, but the people that come over Christmas usually come because they don't want the.. the normal overindulging at Christmas time. But if they wanted to they certainly could. I mean we serve alcohol as well with dinner".

"I just went around the place and I've seen a lot of people in whites and dressing gowns".

"Because they are doing a lot of swimming and they have heat treatments and massages, they can use all the facilities, they have an enormous range of activities that they can take part in, then it's the most comfortable thing to wear. It is very casual here at Chatney's and that's the lovely thing about it".

0. At Christmas, people often

- A eat too much.
 B drink too much brandy.
 C drink too much wine.

1. A *Healthy Christmas* package may cost

- A 50-200 pounds.
 B 200-500 pounds.
 C 500-2000 pounds.

Atsakymų pasirinkimas (%)				Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
A	B	C*	Neatsakė			
2,01	3,26	94,49	0,25	94,49	5,00	0,12

2. The food at the Farm may be described as

- A dietary.
 B traditional.
 C luxurious.

Atsakymų pasirinkimas (%)				Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
A	B	C*	Neatsakė			
7,77	42,36	49,37	0,50	49,37	35,00	0,34

3. Christmas lunch at the Farm starts with

- A roast turkey.
 B salmon roulade.
 C Christmas pudding.

Atsakymų pasirinkimas (%)				Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
A	B*	C	Neatsakė			
17,54	58,15	23,81	0,50	58,15	45,83	0,37

4. 'Healthy trimmings' means that there is

- A no alcohol.
- B no cream or fat.
- C no salt or sugar.

Atsakymų pasirinkimas (%)				Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
A	B*	C	Neatsakė			
17,79	76,69	5,01	0,50	76,69	29,17	0,26

5. Alcohol is served

- A at dinner.
- B at lunch.
- C at all meals.

Atsakymų pasirinkimas (%)				Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
A*	B	C	Neatsakė			
91,48	6,27	1,75	0,50	91,48	8,33	0,14

6. People mostly wear

- A fancy dresses.
- B smart costumes.
- C simple clothes.

Atsakymų pasirinkimas (%)				Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
A	B	C*	Neatsakė			
12,28	12,28	75,19	0,25	75,19	35,00	0,34

Taškų pasiskirstymas (%)							Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1	2	3	4	5	6			
0,25	1,75	4,51	17,54	26,07	21,55	28,32	74,23	39,58	0,52

Part 2 (6 points, 1 point per answer). You will hear part of a radio report about museums. For questions 1-6, decide whether the statements are true (T) or false (F) and mark your answers as shown in the example (0). You will hear the recording twice.

Visitors and British inhabitants alike are now able to view the present stage of the restoration of the *Mary Rose* in Portsmouth, on the British South coast. Regular listeners to the programme will know that King Henry the 8th's flagship was wrecked in 1545, when 700 men aboard lost their lives as the ship turned turtle and sank. Since she was raised, the *Mary Rose* has given up over 2000 everyday objects and weapons that tell us much about the lives of those who tragically lost their lives aboard her.

Equally valuable have been the relics recovered from the Royal Swedish ship *Vasa* which was built and sunk in 1628. She too was recovered and is undergoing a continuous restoration programme. Like the *Mary Rose*, the Swedish vessel is also at the focal point of the museum display.

And now the Swedish and the British museums concerned have decided to join forces and learn from each other's efforts to present what are acknowledged to be two unique examples of Europe's maritime history. And John Vimpony, the chief executive for the *Mary Rose Trust* explained to our reporter Dennis Skinnycorn why the move is necessary.

"When you are running a highly specialized project like the *Mary Rose* it's important that we don't become too introverted, to take on board the ideas of our counterpart ship in Stockholm can do us a lot of good. When the *Vasa* moved five years ago from its industrial site, where it was undergoing active conservation in Stockholm, into its new 20-million-pound museum funded by the Swedish government, the visitor numbers increased by over 100 hundred per cent in the first year. It's now settled down to a regular 50 per cent increase in visitors."

"How many people have been through already to see *Mary Rose*?"

"It won't be long before we receive the four millionth visitor".

0. The ship *Mary Rose* sank in 1545.

T F

1. The ship had 3000 items.

T F

2. The Swedish ship *Vasa* sank in 1628.

T F

3. British and Swedish museum staff want to cooperate.

T F

4. The *Vasa* is displayed at an industrial site in Stockholm.

T F

5. Nowadays the increase in numbers of *Vasa* visitors is 50 per cent.

T F

6. Over 4 million visitors have seen the *Mary Rose*.

T F

Klausimo nr.	1	2	3	4	5	6
Teisingai atsakė (%)	97,49	89,47	64,16	36,84	61,65	29,57
Sunkumas	97,49	89,47	64,16	36,84	61,65	29,57
Skiriamoji geba	2,50	-2,50	40,83	25,00	15,00	32,50
Koreliacija	0,09	-0,01	0,35	0,30	0,16	0,35

Taškų pasiskirstymas (%)							Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1	2	3	4	5	6			
0,25	0,75	11,78	34,34	23,06	19,30	10,53	63,20	18,89	0,46

Part 3 (18 points, 2 points per answer). You will hear part of a radio report about a 'speed dating' game. For questions 1-9, complete the sentences as shown in the example (0). You may use more than one word. You will hear the recording twice.

'So what do you do for a living then?' asks Navashana, a bubbly 28-year-old financial analyst. 'I'm a professional pudding-taster', comes a frank reply from the young man sitting opposite her. 'You're joking!' screeches Navashana. 'So what kind of puddings do you like then?'

This is the urban dating game in modern-day Britain. It's called 'speed-dating'. In a low lit bar near Trafalgar square in central London, 60 single men and women sit two to a table talking. They have just three minutes to get to know each other before it's time to move on, to meet another potential life-partner.

Given her sparkling good looks and obvious intelligence, it might seem surprising that Navashana needs to make an effort to meet people, but she says she does. Navashana is one of the growing number of single people in Britain. According to the latest census, 30 per cent of the population is currently single. Not only are people living longer and so more likely to be widowed, they are also splitting up more easily. 1 in 3 British marriages now ends in divorce.

Relationships are also under pressure from the demands of people's jobs. Working hours in Britain are now the longest in Europe. So if you don't meet the love of your life at work, it's hard to know where to look. Navashana explains, "The men at work are boring", she says. "They are all balding accountants, with very little in common with me."

A tannoy announcement interrupts our chat: 'OK, that's your 3 minutes. Ladies, please stay seated, gentlemen move up one table. Your next speed-date starts now!'

- Navashana is _____ 28 _____ years old.
- In the game she meets a man who is a professional _____ taster.
- The "speed dating" game is held in a _____ in London.
- The length of time 2 people talk to each other is _____ minutes.
- Navashana has both good-looks and _____.
- Single people in Britain make up _____ per cent.
- The ratio of couples who divorce is 1 in _____.
- Britain has _____ working hours in Europe.
- Navashana finds her male colleagues _____.
- When players change partners, _____ remain in their chairs.

Klausimo nr.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Teisingai atsakė (%)	62,66	11,03	88,72	54,64	61,65	90,23	46,87	32,58	23,31
Sunkumas	62,66	11,03	88,72	54,64	61,65	90,23	46,87	32,58	23,31
Skiriamoji geba	40,83	20,83	15,83	35,00	50,83	18,33	60,00	62,50	40,83
Koreliacija	0,35	0,37	0,20	0,33	0,38	0,25	0,49	0,57	0,45

Taškų pasiskirstymas (%)										Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	2	4	6	8	10	12	14	16	18			
1,75	3,26	7,52	14,29	22,31	16,79	15,29	8,52	6,52	3,76	52,41	38,33	0,73

READING PAPER

Time: 50 min. Points: 30

Part 1 (15 points, 1 point per item). You are going to read a text about a coin and banknote specialist. For questions 1-15, complete the text with the words from the box below. There is one word which you do not need to use. There is an example (0).

Stewart Thain is a coin, medal and banknote (0) specialist. His passion for numismatics is evident and it is (1) _____ to believe that he fell into this world accidentally. "My involvement with coins happened by (2) _____," he confesses. "My schoolboy interest had been in collecting (3) _____, and coin study was new to me when I began. It's been a matter of (4) _____ everything along the way." It was the discovery of two medieval coin collections in the (5) _____ of Aberdeen in the 1980s which was the twist of fate that attracted Stewart to this field. In 1983, workmen were (6) _____ the foundations for a shopping centre when one (7) _____ noticed a glint of silver in the soil. Aberdeen's archeology department was called in and Stewart was (8) _____ the task of searching through the mountain of earth in order to recover every coin he could find. "It was quite (9) _____ but not always enjoyable. I was also (10) _____ that I might miss some coins because they were so tiny and not always easy to see. After this find and a (11) _____ discovery in 1984, it was thought that somebody ought to (12) _____ over the collection," Stewart says with a laugh. "I was selected to be a (13) _____ person to take on the role and I've been doing it ever since!" Stewart is in a very good (14) _____ because Aberdeen is one of the most (15) _____ centres in Europe for medieval coin finds.

Adapted from *The Scots Magazine*

centre chance exciting given hard important last learning position
preparing second ~~specialist~~ stamps suitable take worker worried

Klausimo nr.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Teisingai atsakė (%)	61,40	35,84	80,95	33,58	78,70	38,35	55,89	42,86	41,60	62,66	33,08	58,90	25,06	56,14	57,39
Sunkumas	61,40	35,84	80,95	33,58	78,70	38,35	55,89	42,86	41,60	62,66	33,08	58,90	25,06	56,14	57,39
Skiriamoji geba	44,17	39,17	40,00	45,00	35,83	56,67	65,83	58,33	58,33	54,17	36,67	52,50	36,67	60,83	39,17
Koreliacija	0,39	0,39	0,40	0,42	0,36	0,51	0,53	0,49	0,52	0,45	0,34	0,46	0,38	0,48	0,28

Taškų pasiskirstymas (%)															
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2,76	3,26	4,51	7,52	9,77	7,27	8,77	8,02	6,27	6,02	8,27	6,02	7,02	4,51	3,01	7,02

Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
50,83	48,22	0,74

Part 2 (5 points, 1 point per item). You are going to read an article about cheerleaders*. Five sentences have been removed from the text. For questions 1-5, choose from the sentences A-G the one which best fits each gap (1-5). Write your answers in the table below. There is one extra sentence which you do not need to use. There is an example (0).

Hard work and cheers

Cheerleading isn't a simple distraction: it's serious business.

"Rah rah rah! Hoo-rah! Minn-e-so-tah!" So roared Johnny Campbell, the first ever cheerleader, on November 2, 1898, at a football game at Minnesota University. There are now more than 4m cheerleaders in the United States. (0) G Teenagers can be found pirouetting along sidelines from India to Greece, and there are over 5,000 cheerleaders in the UK.

Cheerleading originally was the privilege of boys and men. It was only in the 1920s that women gymnasts became involved. Today the average cheerleader is a bubbly, bronzed teenage girl. (1) _____

It also generates problems. "There can be jealousy," admits Lauren White, a veteran from New Orleans. "The nationals can be brutally competitive. A lot of people go away crying." Being chosen for the team is the top of social success and happiness. (2) _____

Pressure to be the best is intense: top cheerleaders train for up to three hours daily to perfect their chants, jumps, and pyramid-building.

Gone are the boxy 1950s-style woollen skirts. (3) _____ Perhaps the best known among them is the scorpion, an elaborate move in which a person raises one foot and touches the back of her head, mimicking a scorpion's tail.

(4) _____ Should it be a sport or an athletic activity? Sport status could mean more funding, but it could also mean coaches lose some control in favour of school sports committees. (5) _____

Many universities now offer cheerleading scholarships, and children as young as four or five are joining junior teams. The National Cheerleaders Association holds a competition every spring, where the best make their way into cheerleading history.

Adapted from *The Sunday Times Magazine*

* *Cheerleaders are people (usually girls) performing dance-like movements at sports events, e.g. basketball or football, to support the participating teams and to lead the cheering crowd.*

0	1	2	3	4	5
G					

Klausimo nr.	1	2	3	4	5
Teisingai atsakė (%)	51,38	57,39	67,67	52,63	40,35
Sunkumas	51,38	57,39	67,67	52,63	40,35
Skiriamoji geba	40,83	20,00	45,00	47,50	44,17
Koreliacija	0,35	0,20	0,39	0,41	0,39

Taškų pasiskirstymas (%)						Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1	2	3	4	5			
7,77	19,05	21,55	17,54	15,79	18,30	53,88	39,50	0,54

A Either way, it is being taken very seriously.

B They have been replaced by tiny costumes to perform acrobatic stunts.

C But the idea is the same: to lead a crowd in support of an athletic team and to generate pride in the community.

D Winners, however, are very well-paid.

E But behind the smiles there often lies hard work.

F There is ongoing debate about cheerleading's classification.

G *Cheerleading has also become popular in many other countries.*

Part 3 (10 points, 1 point per item). You are going to read a text about different students' clubs. For questions 1-10, choose from clubs A-D. The clubs may be chosen more than once. There is an example (0).

A *Beyond the M25*

“Come explore Britain” is the theme of the M25+ Club, and each month fifty students do just that. The trips are a wonderful opportunity to explore the countryside together with friends and to discover what lies beyond the Capital. On the first excursion the Club visited the picturesque city of Bath. There we had the opportunity to enjoy beautiful scenery and visit the ancient Roman baths. We also visited the Windsor castle, one of the Queen’s residences. Our third journey of the year was to Stratford-upon-Avon, the birthplace of William Shakespeare. The same day we headed to a nearby Warwick castle to explore the magnificent medieval building and its grounds. Our final visit of the year fell on one of the hottest days of the summer – Brighton and the coast were perfect!

B *Community Service*

Community Services Committee encourages students to make use of their skills in the community. During the last twelve months one project has been the point of focus for the committee – the St. Botolph’s Project. St. Botolph’s has been providing care over the last 40 years to people who are homeless and assisting them in achieving lasting independence. About 15 residents volunteered their time at the Advice Café and helped to distribute food to the customers, washed the facilities and provided advice on practical issues. We analysed the problem of homelessness in London and we met some wonderful people. We were involved in giving English classes. We also volunteered at such fundraising events as auctions and jumble sales.

C *Music Society*

With its 36 members the Society was well placed to offer a rich selection of performances throughout the year. The year began with Desserts Concert, now an annual event which forms part of the Welcome Week programme for newly arrived members. This concert was followed by a joint concert with musicians from the International Students House. A visit by her Majesty the Queen was not only a special event but also an opportunity to demonstrate the rich talent of the students. The Annual Gala Concert was an enormous success, with a high level of performance and a large attendance. Whilst these large concerts are the main musical events, the year saw almost weekly performances arranged and performed by individual musicians.

D *Cooking Club*

It was quite smart, what the Cooking Club did. For the first meeting, they had existing club members prepare mouthwatering dishes to impress future members. Newcomers saw a table laden with goodies and immediately signed up. The Cooking Club was set to roll! This year students actively tasted out culinary delights from all over the world. One or two veterans demonstrated how to prepare a dish that was representative of their country. For example, we were shown how to make Beans Bunny (South Africa). We were taught the secrets of a traditional Dutch pancake. A spring term highlight was the Greek banquet and we all enjoyed the spring’s pleasures.

Adapted from The Student Network

This club prepares different dishes.	0	D	Members of this club helped to serve food.	6	
This club travels around the country.	1		This club attracted a big audience.	7	
This club raises money for charity.	2		This club went to the seaside.	8	
This club had an honourable guest.	3		This club learned about recipes from the Netherlands.	9	
Members of this club work as teachers.	4		In this club old members show their skills to new members.	10	
This club visited the hometown of a famous person.	5				

Klausimo nr.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Teisingai atsakė (%)	91,48	73,68	71,43	60,65	73,43	63,16	78,70	78,70	75,19	52,88
Sunkumas	91,48	73,68	71,43	60,65	73,43	63,16	78,70	78,70	75,19	52,88
Skiriamoji geba	15,83	33,33	35,83	38,33	35,00	27,50	31,67	33,33	38,33	50,00
Koreliacija	0,24	0,34	0,33	0,33	0,34	0,27	0,31	0,35	0,38	0,42

Taškų pasiskirstymas (%)											Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
0,25	0,25	1,50	3,01	6,52	11,78	13,53	12,28	18,55	16,79	15,54	71,93	33,92	0,69

USE OF ENGLISH PAPER

Time: 20 min. Points: 20 (40:2 =20)

Part 1 (15 points, 1 point per item). For questions 1-15, read the text below and decide which answer A, B, C or D best fits each space and circle it. There is an example (0).

THE YO-YO

One of (0) _____ oldest known toys, it is likely that the yo-yo (1) _____ created independently in several different countries. Stone yo-yos (2) _____ than three thousand years old have been found in Greece and evidence shows that yo-yos were (3) _____ present in ancient Chinese culture. In the 1700s, the yo-yo or *jou-jou*, as (4) _____ was called, provided entertainment (5) _____ the French kings. In the 1800s, the toy became popular (6) _____ children in Victorian England. It was soon taken (7) _____ the United States, where design changes were made to improve (8) _____ play. In 1928, businessman Donald Duncan, (9) _____ had already successfully marketed the parking meter, movie screen, and Eskimo pie, saw a young man named Pedro Flores demonstrating (10) _____ to play with a yo-yo in Los Angeles. Duncan bought Flores's small yo-yo making company for \$25,000. Soon, Duncan hired (11) _____ of "Yo-Yo Men" to travel the country demonstrating amazing yo-yo tricks, (12) _____ as "walking the dog" and "around the world", which increased the sales of the toy. The yo-yo was a huge success. (13) _____ then three presidents, Kennedy, Johnson, and Nixon, have publicly played with (14) _____ toy. In 1992, a yo-yo was brought into space by astronaut Jeffrey Hoffman (15) _____ the spaceship *Atlantis*.

(0) A a	B -	☒ C the	D an
1. A is	B was	C were	D being
2. A many	B much	C more	D over
3. A either	B too	C also	D and
4. A this	B it	C he	D there
5. A by	B for	C at	D with
6. A by	B with	C between	D for
7. A in	B at	C to	D from
8. A its	B it's	C its'	D his
9. A whose	B who	C which	D he
10. A that	B if	C him	D how
11. A hundred	B hundred's	C hundreds	D hundredth
12. A like	B so	C those	D such
13. A after	B but	C from	D since
14. A a	B some	C the	D -
15. A on	B at	C with	D by

Klausimo nr.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
<i>Teisingai atsakė (%)</i>	79,70	76,69	70,93	82,71	61,40	25,56	43,61	39,35	67,67	88,72	59,40	55,39	39,10	52,38	45,86
<i>Sunkumas</i>	79,70	76,69	70,93	82,71	61,40	25,56	43,61	39,35	67,67	88,72	59,40	55,39	39,10	52,38	45,86
<i>Skiriamoji geba</i>	17,50	19,17	35,00	25,83	25,83	29,17	49,17	30,83	36,67	17,50	39,17	43,33	39,17	28,33	32,50
<i>Koreliacija</i>	0,18	0,21	0,32	0,30	0,28	0,36	0,46	0,33	0,35	0,27	0,35	0,40	0,38	0,26	0,28

<i>Taškų pasiskirstymas (%)</i>															
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
0,50	0	0,75	2,01	4,76	5,51	9,02	13,28	13,03	12,03	11,03	6,27	5,76	5,01	4,26	6,77

<i>Sunkumas</i>	<i>Skiriamoji geba</i>	<i>Koreliacija</i>
59,23	31,28	0,68

Part 2 (15 points, 1 point per item). Read Text 1 and Text 2. For questions 1-15, complete the gaps by putting the verbs in brackets in the appropriate form. There are two examples: (0) and (00).

Text 1

Dear *Funday* mail,

Your article on sun lotions was very useful and it (0) reminded (to remind) me of another incident. Last week I (1) _____ (to see) on the news a girl who (2) _____ (to tell) by her teachers she could not use sun cream at school because her classmates might be allergic to it. What has her using sun cream got to do with her friends? My school often (3) _____ (to encourage) us to bring sun cream to school and I (4) _____ (not to understand) why others don't do the same. They don't stop children bringing biscuits and crisps into school because of nut allergies, so what's wrong with sun block? Unlike crisps and nuts, sun cream (5) _____ (to stop) you burning if you use it regularly. My mother (6) _____ (just, to buy) me a new bottle of sun lotion. I am going to use it next week on Friday when we (7) _____ (to have) a picnic.

Text 2

A popular London fashion photographer, Corinne Day, (00) tells (to tell) about her professional career. "When I started, fashion photography was very different. The first photographs I (8) _____ (to take) were of my boyfriend and friends. When I started working for *The Face* magazine, I (9) _____ (not to know) many people in London. Since my childhood I had been living abroad before I (10) _____ (to come) here. It was difficult to work with people you didn't know.

Things (11) _____ (to change) a lot since then. What remains unchanged though is commercial photography – it tends to be romantic and shiny, the people always (12) _____ (to look) so beautiful. The repetitiveness of images like this has made me want (13) _____ (to break away). My inspiration most often (14) _____ (to come) from outside the fashion industry. The best stuff isn't even the stuff you (15) _____ (to ask) to do. Good photos may just come along by chance."

Klausimo nr.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
<i>Teisingai atsakė (%)</i>	68,92	28,82	53,63	63,91	52,63	25,06	37,34	34,84	49,62	68,92	26,57	50,13	36,09	51,88	20,55
<i>Sunkumas</i>	68,92	28,82	53,63	63,91	52,63	25,06	37,34	34,84	49,62	68,92	26,57	50,13	36,09	51,88	20,55
<i>Skiriamoji geba</i>	39,17	55,00	40,83	49,17	60,83	40,83	33,33	39,17	46,67	35,00	45,83	45,83	31,67	46,67	44,17
<i>Koreliacija</i>	0,35	0,53	0,35	0,39	0,46	0,47	0,31	0,40	0,37	0,33	0,48	0,38	0,31	0,37	0,51

<i>Taškų pasiskirstymas (%)</i>															
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2,76	5,01	5,76	8,52	9,52	10,78	10,03	11,03	7,52	5,51	6,52	3,76	2,51	3,26	4,01	3,51

<i>Sunkumas</i>	<i>Skiriamoji geba</i>	<i>Koreliacija</i>
44,59	43,61	0,73

Part 3 (10 points, 1 point per item). For questions 1-10, read the text below. Use the word given in capitals to form a word that fits in the space in the same line of the text. There is an example (0).

Gestures

Some gestures are used by all British and (0) ... people. Many are (1) ... in informal situations; others are considered rude. A facial (2) ..., such as a smile or a frown, often makes it clear whether a gesture shows approval or (3) ..., pleasure or impatience. Some gestures have several (4) ... meanings, depending on the context. Nodding one's head during a (5) ... shows that you agree with something. You can also nod towards somebody instead of pointing with your finger. People often shake hands when they are introduced to each other. Business people may shake hands when they make an (6) Thumbs up is also a positive gesture showing that the result is (7) It is made with the thumb of one hand. To give somebody the thumbs up (8) ... means to give them permission to do something. Thumbs down is a similar gesture but the thumb points down towards the ground. It is used to indicate (9) Knowing gestures can sometimes be as helpful as one's (10) ... to speak a	(0) AMERICA	American
	(1) SUIT	
	(2) EXPRESS	
	(3) APPROVAL	
	(4) DIFFER	
	(5) CONVERSE	
	(6) AGREE	
	(7) SUCCESS	
	(8) USUAL	
	(9) FAIL	
(10) ABLE		

Klausimo nr.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Teisingai atsakė (%)	60,40	49,87	16,79	71,18	47,12	45,36	54,39	61,40	27,32	23,31
Sunkumas	60,40	49,87	16,79	71,18	47,12	45,36	54,39	61,40	27,32	23,31
Skiriamoji geba	49,17	45,00	35,00	33,33	54,17	61,67	43,33	40,00	50,00	45,00
Koreliacija	0,42	0,42	0,43	0,32	0,46	0,51	0,37	0,34	0,50	0,48

Taškų pasiskirstymas (%)											Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
7,77	8,02	11,28	12,53	10,28	12,78	9,77	9,52	8,02	5,76	4,26	45,71	45,67	0,71

WRITING PAPER

Time: 50 min. Points: 20

Please read the task given in Lithuanian and write your text in English.

Jūsų klasė susirašinėja su mokiniais iš Latvijos. Jūs rašote laišką savo draugei Agitai. Laiške

- padėkokite už neseniai jums atsiųstas nuotraukas,
- pakvieskite ją pavierėti pas jus per vasaros atostogas,
- papasakokite, ką jūs dažniausiai veikiate vasarą,
- paklauskite, ką jūsų draugė pageidautų pamatyti ar nuveikti Lietuvoje.

Jūsų laiško ilgis – 130-150 žodžių.

LAIŠKO VERTINIMO LENTELĖ (20 taškų)

Kriterijus	Taškai	Aprašymas	Mokinių sk. proc.
<i>Turinys*</i>	5	Turinys apima visus užduotyje nurodytus punktus. Visas turinys atitinka užduotį. Visiškai pasiekti komunikaciniai tikslai.	21,05
	4-3	Turinys apima ne visus užduotyje nurodytus punktus ir/ar dalis turinio neatitinka užduoties. Komunikaciniai tikslai pasiekti iš dalies.	31,83/23,56
	2-1	Turinys apima tik nedidelę dalį užduoties punktų ir/ar dalis turinio neatitinka užduoties. Komunikaciniai tikslai beveik nepasiekti.	8,52/6,52
	0*	Labai siauras turinys ir/ar daug turinio neatitinka užduoties. Komunikaciniai tikslai nepasiekti.*	8,52
<i>Teksto organizavimas ir išdėstymas lape</i>	5	Tekstas organizuojamas tinkamai, teksto dalys (frazės, sakiniai, pastraipos) siejamos į rišlią visumą. Vartojamos tinkamos teksto jungimo priemonės. Tinkamas išdėstymas lape.	12,78
	4-3	Keli teksto organizavimo ir siejimo trūkumai. Teksto jungimo priemonės kartais vartojamos netinkamai. Ne visai tinkamas išdėstymas lape.	30,58/22,31
	2-1	Daug teksto organizavimo ir siejimo trūkumų. Teksto jungimo priemonės dažnai vartojamos netinkamai. Netinkamas išdėstymas lape.	16,54/7,77
	0	Tekstas organizuojamas, siejamas ir išdėstomas lape visiškai netinkamai.	10,03
<i>Kalbos priemonių vartojimas</i>	<i>Leksinių ir gramatinių struktūrų įvairovė ir tinkamumas</i>		
	5	Leksinės ir gramatinės struktūros įvairios, vartojamos paprastos ir sudėtingos struktūros. Kalba vartojama tinkamai atsižvelgiant į sociolingvistinę situaciją (kontekstą, tikslą, adresatą). Nuosekliai paisoma registro (neutralaus).	3,76
	4-3	Leksinių ir gramatinių struktūrų įvairovė ribota. Kalba vartojama dažniausiai tinkamai atsižvelgiant į sociolingvistinę situaciją, registras dažniausiai tinkamas.	16,29/25,81
	2-1	Leksinių ir gramatinių struktūrų įvairovė labai ribota. Kalba vartojama dažnai netinkamai pagal sociolingvistinę situaciją, registro paisoma nenuosekliai.	29,57/13,53
	0	Labai siauras leksinių ir gramatinių struktūrų spektras, vyrauja tie patys keli modeliai. Kalba vartojama dažniausiai netinkamai pagal sociolingvistinę situaciją, labai dažnai nepaisoma registro.	11,03
	<i>Leksinių ir gramatinių struktūrų taisyklingumas **(taip pat ir rašyba)</i>		
	5	Taisyklingai vartojamos leksinės ir gramatinės struktūros, pasitaiko nedidelių klaidų (1-2) **, prasmė visada aiški.	2,26
	4-3	Pakankamai taisyklingai vartojamos sudėtingos ir paprastos struktūros, kelios klaidos (3-5)** , dažniausiai sudėtingose struktūrose, prasmė visada aiški.	8,77/14,79
	2-1	Dažnai netaisyklingai vartojamos ir sudėtingos (jei pavartotos), ir paprastos struktūros, daug klaidų (6-8)** , prasmė aiški.	29,57/25,31
	0	Labai dažnai netaisyklingai vartojamos ir sudėtingos (jei pavartotos), ir paprastos struktūros, labai daug klaidų (9-11)** , prasmė gali būti neaiški.	19,30
Iš viso taškų	20		

* Jei turinys vertinamas 0 taškų, visas atsakymas vertinamas 0 taškų.

** To paties tipo klaidos laikomos viena klaida. Priimtina ir britiškoji, ir amerikietiškoji rašyba.

2005 M. ANGLŲ KALBOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO REZULTATŲ KOKYBINĖ ANALIZĖ

N. Burneikaitė, dr. I. Šeškauskienė

Įvadas

Analizės tikslai ir uždaviniai

2005 m. mokyklinio anglų kalbos egzamino rezultatų kokybine analize siekiama:

- įvardyti, kokie mokinių gebėjimai buvo tikrinami,
- nurodyti, kokiomis užduotimis buvo tikrinami įvardyti mokinių gebėjimai,
- komentuoti mokinių pasiekimų stipriąsias ir silpnąsias puses,
- teikti rekomendacijas mokytojams ir vertinimo instrukcijų rengėjams.

Medžiaga ir šaltiniai

Kokybinė analizė buvo atliekama remiantis 400 kandidatų darbų bei jų pagrindu atlikta statistinė egzamino rezultatų analize. Atliekant analizę taip pat remtasi kitais šaltiniais, kurių sąrašas pateikiamas leidinio gale.

Analizės struktūra

Kokybinė analizė skirstoma į tokias dalis:

1. klausymo gebėjimų testo rezultatų analizė;
2. skaitymo gebėjimų testo rezultatų analizė;
3. kalbos vartojimo testo rezultatų analizė;
4. rašymo gebėjimų testo rezultatų analizė;
5. rašymo užduočių (atsakymų) vertinimo pavyzdžiai;
6. bendrosios rekomendacijos mokytojams bei vertinimo instrukcijų rengėjams;
7. literatūra.

1. Klausymo gebėjimų testo rezultatų analizė

Klausymo testo specifikacija

Testo lygis

Klausymo gebėjimų tikrinimo užduotys atitinka Bendrosiose programose ir išsilavinimo standartuose numatytus bendrojo kurso sakinio teksto supratimo pasiekimų reikalavimus, kurie orientuojami į Europos Tarybos nustatytą kalbos mokėjimo lygį „Slenkstis“ (*Threshold*) (B1).

Testo formatas

Klausymo testas susideda iš trijų dalių.

Kiekvieną dalį sudaro įrašytas tekstas ir sakinio teksto supratimo užduotis.

Tekstų ilgis/trukmė

Klausymo testo trukmė yra 20 minučių. Visų trijų tekstų klausomasi po du kartus.

Punktų skaičius. Taškų skaičius

Klausymo teste yra iš viso 30 punktų. Maksimalus surenkamų taškų skaičius – 30.

1 užduotyje – 6 punktai, 6 taškai.

2 užduotyje – 6 punktai, 6 taškai.

3 užduotyje – 9 punktai, 18 taškų. (punkto svoris – 2 taškai)

Tekstų tipai ir žanrai

1 tekstas – mišraus tipo tekstas su samprotavimo elementais; informacinė pažintinė radijo laida / pokalbis

2 tekstas – mišraus tipo tekstas; informacinė pažintinė radijo laida / interviu

3 tekstas – informacinis tekstas; reportažas / interviu

Tekstų pobūdis

Tekstai (tekstų ištraukos) yra adaptuoti autentiški tekstai, jų kalba bendrinė, tempas natūralus.

Tikrinami gebėjimai

– suprasti pagrindines mintis (1 ir 2 užduotis),

– suprasti detales (1, 2 ir 3 užduotis),

– išskirti ir atrinkti informaciją (1 ir 3 užduotis).

Užduočių tipai

1 užduotis – uždarojo tipo: rasti ir pažymėti teksto turinį atitinkančius ir neatitinkančius teiginius.

2 užduotis – uždarojo tipo: parinkti reikiamą atsakymą/teiginį iš kelių pasirinkčių.

3 užduotis – atvirojo tipo: įrašyti į sakinius praleistus žodžius, frazes.

Tekstų temos

Klausymo testo tekstų turinys atitinka šias egzamino programoje numatytas temas ir potenius:

1 užduotis – visuomenė ir valstybė (šalių visuomeninio gyvenimo bruožai, šventės ir tradicijos).

2 užduotis – dienos įvykiai (kultūros įvykiai); kultūra.

3 užduotis – jaunimo gyvenimas (santykiai su bendraamžiais, laisvalaikis, problemos); kultūra, mokslas ir technika, iš mokslo žmonių gyvenimo, naujaisi moksliniai tyrimai.

Vertinimas

Vertinant atvirojo tipo klausymo testo punktus, rašybos klaidos nevertinamos, jei jos nekeičia žodžio/sakinio gramatinės formos ir/ar reikšmės/prasmės.

Klausymo gebėjimų tikrinimo testo rezultatai. Statistinės analizės interpretacija

Klausymo testo rezultatų vidurkis.

Kaip matyti iš klausymo testo taškų pasiskirstymo kreivės (3 diagrama 2 p.), klausymo testo rezultatų vidurkis yra 17,40 taškų (iš 30 galimų).

Pirmoji klausymo testo užduotis

Pagal statistinės analizės rezultatus pirmosios klausymo užduoties sunkumas yra 74,23. Tai reiškia, kad ši užduotis mokiniams buvo gana lengva. Šios užduoties skiriamoji geba 39,58, tai reiškia, kad ši užduotis gerai atskyrė stipresnius kandidatus nuo silpnesniųjų.

Patys lengviausi šios užduoties punktai buvo 1 ir 5 (sunkumas atitinkamai 94,49 ir 91,48). Norint teisingai atsakyti į 1 punktą, tereikėjo teisingai atrinkti ir susieti skaičius (500-2000), o norint atsakyti į 5 punktą – susieti punkto informaciją ir sakinio teksto informaciją, perteiktą tais pačiais žodžiais. Mokiniai lengvai atpažino tarptautinius žodžius *alcohol* (liet. alkoholis), *serve* (liet. serviruoti, patiekti).

Vertėtų pastebėti, kad plačiai vartojami tarptautiniai žodžiai, kurių atitikmenys yra gimtojoje kalboje, labiau būdingi A1 ir A2 lygio sakininiams tekstams, o mokyklinis egzaminas orientuojamas į B1 lygį. (Daugiau apie klausymo testų lygius žr. 2.). Tačiau lengvesnių unktų įtraukimas gali būti pateisinamas ir tikslingas, siekiant suteikti kandidatams šiek tiek psichologinio komforto.

Šios užduoties 2 punktas buvo vidutinio sunkumo (sunkumas 49,37). Nors mokiniams tereikėjo tik išgirsti tą patį žodį, kuris buvo pateiktas punkte, jiems matyt sunkumų sukėlė pats leksinis vienetas *luxurious*. Nors šio žodžio šaknį galima būtų atpažinti kaip tarptautinio žodžio šaknį (liet. artimas žodis, pvz., “liukso klasė”), ne visi mokiniai lengvai atpažino šį žodį, greičiausiai dėl būdvardžių sudarymo priesagos – *ious*.

Antroji klausymo testo užduotis

Pagal statistinės analizės rezultatus antrosios klausymo užduoties sunkumas yra 63,20. Tai reiškia, kad ši užduotis mokiniams buvo vidutinio (normalaus) sunkumo. Šios užduoties skiriamoji geba yra 18,89;

tai reiškia, kad ši uždauotis nepakankamai gerai (blogiau nei pirmoji uždauotis) atskyrė stipresnius kandidatus nuo silpnesnių.

Kaip ir pirmojoje klausymo uždauotyje, lengviausias buvo toks punktus, kuriame reikėjo išgirsti skaičių (1 punktus, sunkumas – 97,49). 2 punktu reikalaujama išgirsti datą. Jis taip pat buvo labai lengvas (sunkumas – 89,47). Šio punkto neigiama skiriamoji geba (-2,50) rodo, kad jis netinkamai atskyrė stipriuosius ir silpnuosius kandidatus, t.y. kai kurie stiprieji kandidatai į šį punktą atsakė klaidingai, o kai kurie silpnieji kandidatai – teisingai. Galima spėti, kad taip įvyko todėl, kad kai kurie stiprieji kandidatai teisingai išgirdo frazės pradžia, bet nesugebėjo išgirsti frazės pabaigos (*was built and sunk*), kur pateikiama teisingam atsakymui reikalinga informacija.

Gana sunkus buvo šios uždauoties 4 punktus (sunkumas – 36,84). Mokiniai greičiausiai apsiribojo tuo, kad atpažino tam tikrą žodžių grupę (*industrial site*), ir nebesigilino į sakinių prasmę ir todėl suklydo. Uždauoties punkto sakinio prasmė (*The Vasa is displayed at an industrial site in Stockholm*) ir girdimo sakinio prasmė skiriasi. (*When the Vasa moved five years ago from its industrial site, where it was undergoing active conservation in Stockholm, into its new 20-million-pound museum...*)

Pats sunkiausias šioje uždauotyje buvo 6 punktus (sunkumas – 29,57). Mokiniai nesuprato, kad sakiny *Over 4 million visitors have seen the Mary Rose*, kuri jie perskaitė uždauoties punkte, turi kitokią reikšmę nei sakiny *It won't be long before we receive the four-millionth visitor*, kuri jie išgirdo klausomame tekste. Sunkumų matyt sukėlė leksinė gramatinė konstrukcija *it won't be long before sth. happens*, kurios prasmės jie arba nežinojo arba nesugebėjo suvokti, remdamiesi minimaliu kontekstu, nes ši konstrukcija yra paskutinio girdimo teksto sakinio dalis.

Trečioji klausymo testo uždauotis

Pagal statistinės analizės rezultatus trečiosios klausymo uždauoties sunkumas yra 52,41. Tai reiškia, kad ši uždauotis mokiniams buvo vidutinio (normalaus) sunkumo. Šios uždauoties skiriamoji geba yra 38,33; tai reiškia, kad ji gerai atskyrė stipriuosius kandidatus nuo silpnių (panašiai kaip ir pirmoji uždauotis).

Lengviausi šioje uždauotyje buvo 3 ir 6 punktai (sunkumas atitinkamai 88,7 ir 90,23), kuriuose reikėjo išgirsti skaičius, abiem atvejais tą patį skaičių (*three*). Reikia pastebėti, kad su skaičiais susijusios informacijos supratimas tikrinamas ir 1 bei 2 klausymo testo uždauotyje. Su skaitine informacija susiję punktai mokiniams buvo gana lengvi.

Klausymo testo rengėjams ateityje vertėtų atkreipti dėmesį į tai, kad tokios mažos apimties teste tokio pobūdžio informacijos supratimui skiriama kiek per daug dėmesio – šiame klausymo teste iš 30 taškų net 9 taškai skiriami už teisingą įvairių skaičių supratimą.

Sunkiausi šioje uždauotyje buvo 2, 8 ir 9 punktai (sunkumas atitinkamai 11,03; 32,58 ir 23,31). Atlikus šios uždauoties atsakymų kodavimą ir pervertinimą, paaiškėjo, kad 2 punktą dauguma mokinių bandė atlikti, bet atliko klaidingai (į tarpą įrašytas klaidingas atsakymas), o 8 ir 9 punkto apie pusė mokinių net nebandė atlikti (į tarpą nieko neįrašyta). Greičiausiai, jie nesuprato žodžio *boring* (8 punktus) ir žodžio *ladies* (9 punktus).

Kalbant apie 9 punktą, galima daryti prielaidą, kad daugeliui mokinių trūksta sociolingvistinės kompetencijos, jei jie nesugeba atpažinti oficialaus/formalaus registro frazės *please stay seated* ir/ar kreipinio *ladies*, juolab kad šis žodis yra tarptautinis ir jo formaliai artimas atitikmuo vartojamas kitose kalbose (plg. liet. *ledi*).

Šios uždauoties vertinimo instrukcija numato lankstų vertinimą ir leidžia objektyviau įvertinti mokinių pasiekimus. Skiriami 2 taškus už atvirusius atsakymus leidžia geriau diferencijuoti priimtinus, iš dalies priimtinus ir visiškai nepriimtinus atsakymus. Pateikiame keletą diferencijuoto vertinimo pavyzdžių:

Punkto nr.	2 taškai	1 taškas	0 taškų
4	<i>intelligence, inteligenca, intellect</i>	<i>intelligent</i>	<i>mind</i>
7	<i>the longest</i>	<i>longest</i>	<i>long</i>
8	<i>boring</i>	<i>borringe</i>	<i>bald</i>
9	<i>ladies, women</i>	<i>lady, woman, womans</i>	<i>gentlemen</i>

Pamokoje vertinant atvirųjų užduočių atsakymus, jei punktui skiriamas vienas taškas, už iš dalies priimtina atsakymą galima skirti pusę taško. Pamokose taip pat būtina skatinti mokinius stengtis klausymo testo atvirosiose užduotyse daugiau dėmesio skirti taisyklingai gramatinei formai ir rašybai. Mokytojai turėtų patarti mokiniams taikyti tokias atvirųjų užduočių atlikimo strategijas: pirmiausia suvokti informaciją ir užrašyti žodį pagal prasmę, po to patikrinti, ar įrašyto žodžio gramatinė forma yra tinkama to sakinio gramatiniame kontekste, galiausiai – patikrinti rašybą.

Vertinimo instrukcijų rengėjai turėtų atsižvelgti į tarptautinę tokių užduočių vertinimo praktiką. Kai kurių užsienio šalių komerciniuose egzaminuose (pvz. University of Cambridge Local Examination Syndicate egzaminuose) atvirųjų klausymo užduočių atsakymų gramatikos klaidos būna baudžiamos. Rašybos klaidos kartais būna toleruojamos, tačiau kandidato atsakymo teisingumas neturi sukelti jokių dvejonų. (Daugiau informacijos www.cambridge-efl.org)

Lyginant 2005 m. klausymo testą su 2004 m. klausymo testu (žr. 4) galima pastebėti, kad 2005 m. testas geriau paskirstė mokinius, vadinasi, objektyviau įvertino jų klausymo gebėjimus (žr. 3 diagramą). 2005 m. klausymo testas labai panašiai koreliuoja su visa egzamino užduotimi kaip ir 2004 m. klausymo testas (koreliacijos indeksai atitinkamai 0,78 ir 0,80).

2. Skaitymo gebėjimų testo rezultatų analizė

Skaitymo testo specifikacija

Testo lygis

Skaitymo gebėjimų tikrinimo užduotys atitinka Bendrosiose programose ir išsilavinimo standartuose numatytus bendrojo kurso rašytinio teksto supratimo pasiekimų reikalavimus, kurie orientuojami į Europos Tarybos kalbos mokėjimo lygį „Slenktis“ (*Threshold*) (B1).

Testo formatas

Skaitymo testas susideda iš trijų dalių.

Kiekvieną dalį sudaro rašytinis tekstas ir teksto supratimo užduotis.

Punktų skaičius. Taškų skaičius

Skaitymo teste yra iš viso 30 punktų.

1 užduotis – 15 punktų.

2 užduotis – 5 punktai.

3 užduotis – 10 punktų.

Kiekvienas punktas įvertintas 1 tašku. Maksimalus surenkamų taškų skaičius – 30.

Tekstų ilgis

Visų skaitymo tekstų (be užduočių) apimtis yra apie 1000 žodžių (galimas maksimalus žodžių skaičius – 1200).

Laikas

Skaitymo testui atlikti skirta 50 minučių.

Pastaba: egzamino programoje ir testo sąsiuvinyje numatomos 50 minučių, tačiau praktiškai mokiniai gali patys numatyti skaitymui skirtą laiką, nes skaitymo sąsiuvinis susegtas kartu su kitų testų sąsiuviniais, todėl egzamino administratoriai laiko kontroliuoti negali.

Tekstų tipai, žanrai, šaltiniai

1 užduotis – mišraus tipo tekstas su samprotavimo elementais; adaptuotas publicistinis tekstas / straipsnis iš žurnalo *The Scots Magazine*.

2 užduotis – mišraus tipo tekstas su samprotavimo elementais; adaptuotas publicistinis tekstas / straipsnis iš žurnalo *The Sunday Times Magazine*.

3 užduotis – mišraus tipo tekstas su samprotavimo elementais, adaptuotas publicistinis tekstas / straipsnis iš žurnalo *The Student Network*.

Tikrinami gebėjimai

- suprasti esminę informaciją (1, 2 ir 3 užduotis),
- suprasti pagrindines mintis (1 ir 2 užduotis),
- suprasti minties plėtojimo eigą (1 ir 2 užduotis),
- suprasti teksto detales, rasti tekste informaciją (3 užduotis).

Užduočių tipai

1 užduotis – įrašyti į tekstą praleistus žodžius naudojantis žodžių sąrašu.

2 užduotis – išdėstyti teiginius reikiama tvarka.

3 užduotis – sieti tekstą su teiginiu.

Tekstų temos

Skaitymo testo tekstai savo turiniu apima šias programoje numatytas temas:

1 tekstas – kelionės (miestai ir šalys, įvairiapusė informacija apie kraštą ir žmones); kultūra, menas; visuomenė ir valstybė (šalių politinio ir visuomeninio gyvenimo bruožai).

2 tekstas – jaunimo gyvenimas (laisvalaikis, sportas, santykiai su bendraamžiais); kelionės (įvairiapusė informacija apie kraštą ir žmones); šiuolaikinės informacijos priemonės (internetas, kompiuteris ir kitos informacinės technologijos).

3 tekstas – jaunimo gyvenimas (kasdienybė, santykiai su bendraamžiais, laisvalaikis, sportas); dienos įvykiai (kasdieniai kultūros įvykiai); jaunimo gyvenimas (laisvalaikis, sportas, ateities planai, darbas ir mokymasis).

Skaitymo gebėjimų tikrinimo testo rezultatai. Statistinės analizės interpretacija

Skaitymo testo rezultatų vidurkis

Kaip matyti iš skaitymo testo taškų pasiskirstymo kreivės (4 diagrama, 2 p.), skaitymo testo rezultatų vidurkis yra 17,24 taško (iš 30 galimų).

Pirmoji skaitymo testo užduotis

Pagal statistinės analizės rezultatus pirmosios skaitymo užduoties sunkumas yra 58,83; tai reiškia, kad ši užduotis mokiniams buvo vidutinio sunkumo. Šios užduoties skiriamoji geba 48,22; tai reiškia, kad ši užduotis labai gerai atskyrė stipresnius kandidatus nuo silpnesniųjų.

Teisingai atlikta tokio tipo užduotis rodo, kad mokiniai taikė tinkamas tarpų užpildymo užduoties atlikimo strategijas: rėmėsi sakinio ir viso teksto kontekstu, nustatydami, kokį žodį pagal prasmę reikia įrašyti į tarpą; naudojosi sakinio lingvistiniu kontekstu nustatydami trūkstamo žodžio gramatinės ypatybės (kalbos dalį ir kt.).

Sunkiausiai mokiniams įveikiami buvo 13, 11, 4 ir 2 punktai.

13-ame punkte tik apie ketvirtadalis mokinių įrašė teisingą žodį *suitable* į sakinį *I was selected to be a (13) _____ person to take on the role...* Daug mokinių bandė įterpti žodžius *second*, *last*, *important*. Tai rodo, kad šie mokiniai netaikė tinkamų teksto supratimo strategijų, nesistengė suvokti viso teksto (ar teksto dalies) prasmės, jie apsiribojo tik sakinio ar netgi sakinio dalies/frazės lygmeniu. Jie tinkamai nepasinaudojo konteksto informacija ir nepasirinko tinkamo atsakymo. Tie mokiniai, kurie įrašė į tarpą žodį *important*, nesugebėjo pasinaudoti gramatiniu sakinio kontekstu – jie neatkreipė dėmesio į prieš tarpą esantį artikkelį *a* ir nepritaikė tinkamos artikkelio vartojimo taisyklės (skirtumas tarp nežymimojo artikkelio formų *a* ir *an*).

11-o punkto rezultatai rodo, kad tik trečdalis mokinių suprato teksto prasmę ir į tarpą *After this find and a (11) _____ discovery in 1984, it was thought that...* įrašė tinkamą žodį *second*. Įdomu būtų patyrinėti, ar šie mokiniai atkreipė dėmesį ne tik į teksto prasmę, bet ir į gramatinį šio žodžio kontekstą ir pritaikė šiame sakinyje pasireiškusią artikkelio vartojimo taisyklę (kelintinių skaitvardžių vartojimas su nežymimuoju artikkeliu). Apie ketvirtadalis mokinių bandė įterpti žodį *last*, greičiausiai, painiodami šį žodį su kitu – panašios reikšmės ir formos – žodžiu *latest* ir nepaisydami gramatinio konteksto (artikkelio vartojimo).

4-ame punkte tik trečdalis mokinių atsižvelgė ir į gramatinį sakinio kontekstą, ir į didesnės (nei sakinyje) teksto atkarpos prasmę. Į sakinį *It's a matter of (4) _____ everything along the way* šie

mokiniai įterpė žodį *learning*. Buvo nemažai tokių, kurie atsižvelgė tik į prieš tarpą esantį tekstą ir neperskaitė po tarpo esančio teksto, todėl tarpui užpildyti pasirinko žodį *chance*.

2-o punkto rezultatai rodo, kad tik trečdalis mokinių žino idiomatinę frazę *by chance / sth.happens by chance*.

Pirmosios užduoties atsakymų detali statistinė analizė parodė, kad beveik į kiekvieną tarpą buvo bandyta įterpti visus sąrašo žodžius. Tai leidžia manyti, kad atlikdami šią užduotį kai kurie mokiniai tik bandė spėlioti, visiškai nesuvokdami teksto prasmės ir nepaisydami net minimalaus gramatinio konteksto.

Antroji skaitymo testo užduotis

Pagal statistinės analizės rezultatus antrosios klausymo užduoties sunkumas yra 53,88; tai reiškia, kad ši užduotis mokiniams buvo vidutinio sunkumo. Šios užduoties skiriamoji geba 39,50; tai reiškia, kad ši užduotis padėjo gerai paskirstyti kandidatus.

Kiek lengvesnis buvo šios užduoties 3 punktas (sunkumas – 67,67), kiek sunkesnis – 5 punktas (sunkumas – 40,35), visi kiti punktai buvo panašaus sunkumo (sunkumas nuo 51,38 iki 57,39).

Teisingai atlikta tokio tipo užduotis rodo, kad mokiniai suvokia teksto loginius prasminius ryšius, minties plėtojimo eigą, minties rišlumą (koheziją), jie taip pat žino ir atpažįsta teksto dalių siejimo, teksto rišlumo (koherencijos) priemones.

Vistik mokiniai labiau linkę pasikliauti paviršinių teksto rišlumo priemonių supratimu ir nebūtinai gilinasi į prasmę. Tą rodo punktų detali statistinė analizė. Pavyzdžiui, 5 punkte nemažai mokinių pasirinko atsakymą C, apsiriboję tuo, kad atpažino teksto siejimo priemonę (*But the idea is the same...*) tačiau nesuvokę viso C teiginio prasmės bei jo sąsajos (nebuvo) su kitais pastraipos teiginiais. Gali būti, kad mokiniai nesuvokė frazės *either way* ir todėl nepasirinko atsakymo A.

(4) _____ Should it be a sport or an athletic activity? Sport status could mean more funding, but it could also mean coaches lose some control in favour of school sports committees. (5) _____	A <i>Either way, it is being taken very seriously.</i>
	C <i>But the idea is the same: to lead a crowd in support of an athletic team and to generate pride in the community.</i>
	F <i>There is ongoing debate about cheerleading's classification.</i>

2 punkte nemažai mokinių pasirinko atsakymą D vietoje teisingo atsakymo E. Jie matyt taip pat apsiriboję tuo, kad atpažino jungiamąjį žodį *however* ir neskaitė viso sakinio, kitaip jie būtų suvokę, kad sakinio D mintis nėra priešinga visos pastraipos minčiai ir todėl negali būti jungiama šiuo jungtuku.

Trečioji skaitymo testo užduotis

Pagal statistinės analizės rezultatus trečiosios skaitymo užduoties sunkumas yra 71,93; tai reiškia, kad ši užduotis mokiniams buvo pakankamai lengva, tačiau, nepaisant to, užduotis pakankamai gerai paskirstė kandidatus (šios užduoties skiriamoji geba 33,92).

Labai lengvi šios užduoties punktai buvo 1, 7 ir 8 (sunkumas atitinkamai 91,48, 78,70 ir 78,70). Kiti punktai buvo vidutinio sunkumo, sunkių punktų šioje užduotyje nebuvo.

Teisingai atlikta tokio tipo užduotis rodo, kad mokiniai taikė tinkamas detalaus supratimo ir teiginių siejimo su tekstu strategijas – jie ne tik ieško konkrečių leksinių vienetų atitikmenų, bet ir sieja sakinius ar ilgesnius teksto vienetus pagal prasmę.

Dauguma mokinių turi adekvačius detaliojo supratimo gebėjimus ir taiko tinkamas detaliojo skaitymo strategijas. Tačiau statistinė analizė leidžia manyti, kad dalis mokinių visgi nesigilino į teiginių ar pastraipų prasmę, jie apsiriboję vien tik identiškų žodžių ieškojimu ir todėl parinko klaidingus atsakymus. Pavyzdžiui, 10 punkto teiginio prasminis atitikmuo yra pastraipoje D. Pasirinkusieji atsakymus B ir C mokiniai suklydo, nes punkto teiginio ir teksto sakinio/pastraipos prasmė nesutampa, nors juose yra tokie patys ar panašūs žodžiai (*their skills, new members*).

10 *In this club old members show their skills to new members*

- D *For the first meeting, they had existing club members prepare mouthwatering dishes to impress future members.*
- B *Community Services Committee encourages students to make use of their skills in the community.*
- C *The year began with Desserts Concert, now an annual event which forms part of the Welcome Week programme for newly arrived members.*

Lyginant 2005 m. skaitymo testą su 2004 m. skaitymo testu (žr. 4) galima pastebėti, kad 2005 m. testas daug geriau paskirstė mokinius ir daug objektyviau įvertino jų skaitymo gebėjimus (žr. 4 diagrama). 2005 m. skaitymo testas labai panašiai koreliuoja su visa egzamino uždutimi kaip ir 2004 m. skaitymo testas (koreliacijos indeksai atitinkamai 0,84 ir 0,83).

3. Kalbos vartojimo testo rezultatų analizė

Kalbos vartojimo testo specifikacija

Testo lygis

Kalbos vartojimo žinių ir gebėjimų tikrinimo uždutys atitinka Bendrosiose programose ir išsilavinimo standartuose numatytus bendrojo kurso pasiekimų reikalavimus, kurie orientuojami į Europos Tarybos kalbos mokėjimo lygį „Slenkstis“ (*Threshold*) (B1).

Tikrinami gebėjimai

Kalbos vartojimo testu tikrinamos kalbos vartosenos žinios ir gebėjimai jas taikyti (lingvistinės kompetencijos). Tikrinami tokie pagrindiniai gebėjimai:

- taisyklingai vartoti įvairias leksines ir gramatines struktūras, reiškiant įvairias semantines kategorijas, pvz., egzistencijos, požymio, kokybės, priežasties lyginimo, laiko, vietos, priešpriešos, būdo (semantinė kompetencija);
- siejant formą ir reikšmę taisyklingai vartoti įvairias vardažodžių ir veiksmažodžių kategorijas (gramatinė kompetencija);
- siejant formą ir reikšmę taisyklingai vartoti tarnybinius žodelius ir leksinius vienetus (leksinė kompetencija);
- taikant rašybos taisykles, taisyklingai rašyti žodžius (ortografinė kompetencija).

Kalbos vartosenos žinios ir gebėjimai jas taikyti tikrinami teksto lygmeniu, todėl šiam testui atlikti reikalingi tam tikri rašytinio teksto supratimo gebėjimai: suprasti esminę informaciją, pagrindinę mintį, detales; suprasti minties plėtojimo eigą; analizuoti teksto struktūrą bei jo siejimo būdą.

Kalbos vartojimo testui atlikti taip pat reikalingos tam tikros teksto supratimo strategijos: remtis atraminiais konteksto žodžiais siekiant atspėti nežinomų žodžių reikšmę; naudotis sakinio kontekstu siekiant nustatyti trūkstamo žodžio gramatinės ypatybės; taikyti žodžių darybos žinias spėjant žodžių reikšmę ir/ar sudarant žodžių vedinius.

Užduočių tipai

Kalbos vartojimo testas sudarytas iš trijų užduočių:

- 1 užduotis – parinkti/pažymėti žodį iš kelių pasirinkčių.
- 2 užduotis – transformuoti žodžio formą ir įrašyti į tarpus tekste.
- 3 užduotis – transformuoti žodžio formą ir įrašyti į tarpus tekste.

Punktų ir taškų skaičius

Kalbos vartojimo teste iš viso yra 40 punktų:

- 1 užduotis – 15 punktų, po 1 tašką už kiekvieną teisingai atliktą punktą;
- 2 užduotis – 15 punktų, po 1 tašką už kiekvieną teisingai atliktą punktą;
- 3 užduotis – 10 punktų, po 1 tašką už kiekvieną teisingai atliktą punktą.

Bendra surinktų taškų suma dalijama iš dviejų, todėl maksimaliai galima surinkti 20 taškų.

Vertinimas

Vertinant buvo atsižvelgiama į rašybos klaidas ir skiriama 0 taškų už atsakymus su rašybos klaidomis.

Laikas

Visam kalbos vartojimo testui atlikti skiriama 20 minučių.

Pastaba: teoriškai numatomos 20 minučių, tačiau praktiškai mokiniai gali patys spręsti, kiek laiko skirti kalbos vartojimo užduočiai atlikti, nes visi testai susegti į vieną sąsiuvinį.

Kalbos vartojimo testo rezultatai. Statistinės analizės interpretacija

Kalbos vartojimo testo rezultatų vidurkis

Kaip matyti iš kalbos vartojimo testo taškų pasiskirstymo kreivės (5 diagrama, p.), kalbos vartojimo testo rezultatų vidurkis yra 10,17 taškų (iš 20 galimų).

Pirmoji kalbos vartojimo testo užduotis

Pagal statistinės analizės rezultatus šios užduoties sunkumas buvo 59,23.

Užduotimi buvo tikrinami tokie kalbos priemonių vartojimo gebėjimai: komunikaciniame kontekste (teksto lygmeniu) tinkamai vartoti veiksmažodžių laikus ir formas, artikeilius, įvardžius, prielinksnius,rieveksmius, jungtukus, skaičiaus ir linksnio kategoriją, panašiai rašomus, bet besiskiriančius savo reikšme žodžius.

Iš statistinės analizės matyti, kad dauguma mokinių geba teisingai parinkti santykinį įvardį *who* irrieveksmį *how* (9 ir 10 punktai), prijungiančius šalutinius pažyminio ir būdo aplinkybės sakinius. Kandidatai nesunkiai susidorojo su veiksmažodžio *būti* forma (1 punktas) bei aukštesniujurieveksmiu *many* laipsniu (2 punktas). Kiek sunkiau mokiniams sekėsi parinkti reikiamus prielinksnius (5, 7, 13 ir 15 punktai): atitinkamai *for* adresatui, *to* kryptčiai, *since* laiko periodo pradžiai ir *on* vietai reikšti bei savybinio įvardžio *its* formą (8 punktas).

Pagal statistinės analizės rezultatus, ši užduotis buvo ganėtinai lengva. Manytina, kad mokiniams geriau pavyko atlikti tuos punktus, kurių artimiausia apsuptis yra lengvai suprantama (plg. 10 punktą, kuriame yra tarptautinis žodis *demonstrating*) ir kurių gramatinis modelis panašus į gimtosios kalbos gramatinį modelį (žr. tą patį 10 punktą, kur po *demonstrating*, kaip ir lietuvių ar rusų kalboje, eina *how*).

Kiek prasčiau buvo atlikti tie punktai, kurių artimiausias kontekstas buvo sudėtingesnis: nežinomi ar ne visai tiksliai suprasti žodžiai (plg. 13 punktą, kur *then* lengvai supainiojama su *than*), siūlomi atsakymai labai panašūs (plg. 8 punktą, kur siūlomos alternatyvos yra *its*, *it's*, *its'* ir *his*) bei kur gramatinis modelis skiriasi nuo gimtosios kalbos gramatinio modelio (plg. 6 punktą, kur būdvardis *popular*, skirtingai nuo lietuvių kalbos, reikalauja prielinksnio *with*).

Antroji kalbos vartojimo testo užduotis

Pagal statistinės analizės rezultatus šios užduoties sunkumas buvo 44,59.

Užduotimi buvo tikrinami tokie kalbos priemonių vartojimo gebėjimai: pagal kontekstą ir situaciją parinkti veiksmažodžio rūšį, veikslą ir laiką, sudaryti reikiamą formą.

Iš statistinės analizės matyti, kad remdamiesi kontekstu dauguma mokinių sugeba parinkti ir/arba sudaryti paprastas veiksmažodžio formas: veikiamosios rūšies paprastąjį būtajį laiką (1 punktas: *Last week I saw on the news a girl...* 10 punktas: *Since my childhood I had been living abroad before I came here.*), esamąjį laiką neigiamą formą (4 punktas: *I don't understand why others don't do the same.*).

Tačiau sudėtingesnės veiksmažodžio formos sukėlė nemažų sunkumų. Ypač sudėtinga jiems buvo parinkti ar sudaryti neveikiamosios rūšies laikų formas, kurios nebūdingos lietuvių kalbai (2 punktas: *...a girl who was told by her teachers*; 15 punktas: *The best stuff isn't even the stuff you are asked to do*). Beje, tokio pobūdžio užduoties punktai neblogai paskristė skirtingų pasiekimų lygių mokinius (2 punkto skiriamoji geba – 55,00; 15 punkto – 44,17). Taip pat mokiniams sunkiau sekėsi parinkti ar sudaryti bei be klaidų užrašyti atliktinių (Perfect) laikų formas, ypač jei dar reikėjo ir reikiamoje vietoje įrašyti žodį *just* (6 punktas: *My mother has just bought me a new bottle of sun lotion* ir 11 punktas: *Things have changed a lot since then.*).

Nemažai mokinių suklydo parinkdami veiksmažodžio laiko formą laiko šalutiniame sakinyje (7 punktas: *I am going to use it next week on Friday when we are having/have a picnic*) bei parinkdami veiksmažodžio formą sakinyje, kurio matyt neatpažino kaip šalutinio (8 punktas: *The first photographs I took were of my boyfriend and friends.*)

Trečioji kalbos vartojimo testo užduotis

Pagal statistinės analizės rezultatus šios užduoties sunkumas buvo 45,71.

Užduotimi buvo tikrinami kalbos priemonių vartojimo gebėjimai, susiję su žodžių daryba: suprasti tekstą bei parinkti žodžių darybos modelį nurodytam žodžiui; sudaryti priesaginius ir priešdėlinius nurodytų žodžių vedinius taip, kad jie tiktų vartoti nurodytame kontekste, bei be klaidų naujuosius žodžius užrašyti.

Statistinės analizės rezultatai rodo, kad lengviausi buvo tie darybos modeliai, kurie buvo taikyti dažniau vartojamiems žodžiams sudaryti (1 punktas: *suitable* iš *suit*, 4 punktas: *different* iš *differ*, 8 punktas: *usually* iš *usual*).

Tuo tarpu labai sunkus pasirodė esąs priešdėlinis vedinys, kai iš žodžio *approval* (3 punktas) reikėjo padaryti priešingos reikšmės žodį *disapproval*. Šį punktą įveikė tik 16,79 laikiusiųjų egzaminą. Nelengva buvo ir daiktavardžių daryba (9 punktas: *failure* iš *fail*, 10 punktas: *ability* iš *able*). Paskutiniojo sunkumą galėjo nulemti ir sudėtingesnė rašyba. Nepaisant to, abu paskutiniai punktai pakankamai gerai diferencijavo skirtingų pasiekimų lygių mokinius (skiriamoji geba atitinkamai 50,00 ir 45,00).

Lyginant 2005 m. kalbos vartojimo testą su 2004 m. kalbos vartojimo testu (žr. 4) galima pastebėti, kad 2005 m. testas geriau paskirstė mokinius ir objektyviau įvertino jų kalbos vartojimo žinias bei gebėjimus jas taikyti (žr. 5 diagrama). 2005 m. kalbos vartojimo testas labai panašiai koreliuoja su visa egzamino užduotimi kaip ir 2004 m. kalbos vartojimo testas (koreliacijos indeksai atitinkamai 0,84 ir 0,83).

4. Rašymo testo rezultatų analizė

Rašymo testo specifikacija

Testo lygis

Rašymo gebėjimų tikrinimo užduotis atitinka Bendrosiose programose ir išsilavinimo standartuose numatytus bendrojo kurso rašytinio teksto kūrimo pasiekimų reikalavimus, kurie orientuojami į Europos Tarybos nustatytą kalbos mokėjimo lygį „Slenkstis“ (*Threshold*) (B1).

Testo formatas/Užduoties tipas

Rašymo testą sudaro viena rašytinio teksto kūrimo užduotis – parašyti asmeninį neoficialų laišką (laišką draugui). Užduotyje nurodomi tam tikri turinio punktai.

Kuriamo teksto ilgis

Kuriamo teksto apimtis yra 130-150 žodžių.

Taškų skaičius

Maksimalus taškų skaičius – 20, arba penktadalis visų egzamino taškų.

Laikas

Rašymo testo užduočiai atlikti skiriama 50 minučių, tačiau mokiniai gali patys planuoti savo laiką ir paskirstyti jį pagal savo poreikius ir galimybes, nes kitų testų (skaitymo ir kalbos vartosenos) sąsiuviniai susegti kartu su rašymo sąsiuvinium, ir realiai laikas, skirtas konkrečioms testams, nėra kontroliuojamas.

Tikrinami gebėjimai

Rašymo testu tikrinami šie rašytinio teksto kūrimo gebėjimai:

- logiškai ir nuosekliai išdėstyti užduotį atitinkantį turinį,
- tinkamai organizuoti/komponuoti tekstą,
- parinkti užduotį atitinkantį teksto išdėstymą,
- parinkti kuriamo teksto tikslą atitinkančias kalbos raiškos priemones,
- parinkti kalbos stilių pagal kuriamą situaciją ir adresatą,
- taisyklingai vartoti kalbos priemones.

Rašymo tikslai (intencijos) ir kuriamo teksto tipas

Kuriant laišką, iš mokinių tikimasi, kad jie realizuos tokias komunikacines intencijas: padėkoti, pakviesti, teikti informaciją, reikšti mintis, jausmus, pasiteirauti informacijos. Kuriamas mišraus tipo tekstas, galintis turėti aprašymo, pasakojimo, aiškinimo, argumentavimo elementų.

Kuriamo teksto temos

Rašymo testo temos atitinka Užsienio kalbos mokyklinio brandos egzamino programoje numatytas jaunimo gyvenimo ir kelionių temas, apimančią tokius potenius: asmeniniai išgyvenimai, santykiai su bendraamžiais, laisvalaikis (kelionės), įvairiapusė informacija apie kraštą ir žmones.

Strategijos, reikalingos rašymo testo užduočiai atlikti:

- teisingas užduoties suvokimas,
- teisingas pagrindinės komunikacinės intencijos suvokimas,
- tinkamas kuriamo teksto planavimas, minčių telkimas į pastraipas,
- tinkamų pavyzdžių pateikimas

Vertinimo kriterijai

Rašymo testas buvo vertinamas pagal egzamino programoje numatytus bendruosius kriterijus. Jie atspindi santykinę svarbą ir patiekiami šioje lentelėje:

Kriterijus	Deskriptoriai	Svarba
Turinys	Komunikacinio tikslo pasiekimas Atitikimas temą Minties rišlumas (koherencija) Argumentų, detalių, pavyzdžių tinkamumas Turinio išsamumas, apimtis	30-25 proc.
Organizavimas Struktūra Forma	Loginis išdėstymas / seka / nuoseklumas Teksto struktūra/ skirstymas į tinkamas dalis Teksto dalių (su)jungimas Teksto rišlumas (kohezija) Apiforminimas (išdėstymas lape)	30-25 proc.
Kalbos priemonių vartojimas	Žodyno tinkamumas ir turtingumas Registro tinkamumas Struktūrų įvairovė ir sudėtingumas Gramatinis taisyklingumas Leksinių ir gramatinių formų bei struktūrų tinkamumas ir taisyklingumas	40-50 proc.

Konkreiti vertinimo skalė mokinių atsakymams vertinti pateikiama statistinėje analizėje (14 p.)

Rašymo testo rezultatai. Statistinės analizės interpretacija

Rašymo testo rezultatų vidurkis

Kaip matyti iš rašymo testo taškų pasiskirstymo kreivės (6 diagrama, 3 p.), rašymo testo rezultatų vidurkis yra 10,39 taškų (iš 20 galimų).

Toliau pateikiama mokinių rašytinio teksto kūrimo gebėjimų analizė pagal rašymo užduoties vertinimo lentelę (žr. statistinės analizės 14 p.) Analizė iliustruojama autentiškais mokinių tekstais, kurių kalba netaisyta.

1 kriterijus. Turinys

Turinio įvertinimo procentinis pasiskirstymas pateikiamas statistinėje analizėje (žr. 14 p.) Iš jos matyti, kad penktadalis mokinių (21,05 proc., 2004 metais – tik 6,45 proc.) realizavo visas komunikacines intencijas bei įvykdė visus užduotyje nurodytus punktus. Tų, kuriems tai pavyko prasčiau, yra gerokai daugiau: jie pasiekė tik pagrindines komunikacines intencijas (31, 83 proc.) arba iš esmės nepasiekė (8,52 proc.), arba jiems tai iš viso nepavyko. Todėl jų darbų turinys įvertintas 0 (8,52 proc., pernai – 9,48 proc.). Tai, kad penktadaliui laikusių pavyko išsamiai atskleisti laiško turinį, galima paaiškinti tuo, kad užduotyje buvo aiškiai nurodyta, ko tikimasi: išvardyti tiek turinio punktai, tiek komunikacinės intencijos, kurias

reikia realizuoti. Be to, matyt, **šie** mokiniai mokykloje dažnai rašė panašaus tipo tekstus ir yra susipažinę su šio žanro ypatumais.

Panagrinėkime keletą pavyzdžių turinio aspektu.

Mokinio A tekstas

Hello Agita,

I am very happy because I have a very good pen-friend! Thank you for your photos, I saw that you have a great time with your friends in summer.

In summer holidays I often go to my aunt in Vilnius. We go to the concerts and other interesting places. Of course I like to visit and my best friend in Molitai. She lives near a big lake and when I go there in summer, we often go to the lake, we talk, swim and have a very good time together. In the evening we sit near the fire and tell each other horror stories.

What do you think about Lithuania, would you want to spend your summer holidays here? I would like to know where you would want to go and what places you would want to see in Lithuania.

See you soon!

Rita. (145 žodžiai)

Šiame laiške autorė suprato, ko reikalauja užduotis. Savo laiške draugei ji atsakė į visus punktus: padėkojo už nuotraukas, pakvietė pavišėti draugę pas save, papasakojo, ką ji pati paprastai veikia vasarą, bei paklausė, ką draugė pageidautų pamatyti Lietuvoje. Labai panašūs turinio požiūriu yra ir kitų trijų mokinių tekstai (B, C ir D), tačiau pažymėtina, kad pastarieji yra per ilgi – žodžių skaičių viršija 40 ir daugiau žodžių. Pagrindinė priežastis – nebūtinai turinys, mėginimas įterpti papildomų šnekamosios kalbos žodžių, kurie perkrauna tekstą, užgožia pagrindinę mintį (žr. mokinio C tekstą: *Oh, I have to say, I dare ask you, Am I right?, Really, I can say* ir pan.). Mokiniai B ir D mintis formuluoja nepakankamai glaustai, įsileidžia į nereikalingų detalių perpasakojimą.

Mokinio B tekstas

Dear Agita

At first I want to thank you for the letter and for the photos. They are wonderful. If you don't mind I would like to see more photos about your country. And if you want I can send my photos.

I wanted to ask you, maybe you would like to come to Lithuania on your summer holidays? I thought it would be great to meet you in real. What do you think?

Every summer our family go near the sea if the weather is good or if my parents are not working. Sometimes we go near the lake for one or two days. The water in the lake it's not so cold like in the sea, so we can swim as much as we want. And if you would like one day we can go to the capital to look seesights. There are a lot of musiemns in the capital Vilnius and they all are very interesting. Of course we will do everythink what you would like to do.

I'll be waiting for your letter, so please answer me as soon as you can. Hope this summer holidays will be my best that I ever had.

See you!

Milda (201 žodis)

Mokinio C tekstas

Dear Agita

Hello! How are you? It seems ages since we last met and I have so much to tell you. I even don't know where to start. Oh, I have to say thank you for the photos you've sent me. They are really great. My friends had a great time watching them.

I dare ask you - maybe you'd love to come to Lithuania next summer. It would be so wonderful! We would do so many interesting things together, such as going to the museums, sightseeing and just hanging on in the cafes. Maybe you have any special wishes? Just tell me and I'll try to do my best fulfilling them, really. Maybe you have an e-mail? Give it and it'd be easier to chat.

Thinking about summer... I'll tell you what I usually do and maybe you'll decide that you'd love to join me. So, to start with, I have to say that my hobby is going for walks. Really, it's so simple but fun - walking in the nice places. Of course, my walkman is with me and the best music sounds during my walks. In the evenings I usually go to the clubs. My classmate has a club "Deep light" and I spend my evenings there. Well, some weeks are usually spent by the sea, and this is the greatest thing. Oh, I've forgotten sightseeing - you'd love it, no doubt... Am I right?

I am looking forward to hearing from you.

Love

Eglė. (245 žodžiai)

Mokinio D tekstas

Dear Agita!

Thank you for the letter very much. I got it 3 days ago. And now, when I have free time, I decided to write to you too.

I want to thank to you, because by the letters were some photo. It was very interesting and nice. The first time I could see your boyfriend Bill, I saw your parents too...

Agita, would you like to come to me for summer holidays? If you will have free time, please, come to me. We will have a good time.

You know that I live in village. But when I have free time, when I have holidays, I go to the seaside - Baltic Sea. There are lots of museums, and interesting places, And I visit its, but not all. And I can say, that the summer I spend so interesting.

Agita, I know that you are interested with my country, because you speak about it very often. And you want to know about it more and more. Come here I want to see you in Lithuania. You will find what country it is!

Please, write soon!

Best wishes to you, to your family!

Yours sincerely,

Naglis (195 žodžiai)

Interakcinio žanro tekste (laiškai, žinutės, rašteliai) reikėtų atidžiau laikytis užduoties ir nesiimti plačiai interpretuoti kiekvieno jos punkto, nes dažniausiai užduoties punktų išdėstymas suponuoja tiek struktūrą, tiek turinį. Pavyzdžiui, pradžioje dėkodami už gautas nuotraukas mokiniai parodo, kad yra mandagūs, bei užmezga kontaktą tolimesniam bendravimui. Be to, pirmasis punktas atlieka lyg ir įžanginę funkciją. Todėl jo plėtoti nederėtų. Pakviesti draugą/ę paviešėti yra pagrindinis rašomo laiško tikslas, tolimesni punktai skiriami šiam tikslui pagrįsti. Vienas iš jų skiriamas pasakojimui apie tai, kaip autorius paprastai praleidžia atostogas. Mokinio B tekste kvietimas ir pasakojimas supinti į vieną, todėl susidaro nenuoseklumo ir blaškymosi įspūdis. Mokinio E tekste (žr. žemiau) punktas apie autoriaus atostogas iš viso praleistas. Todėl šis tekstas turinio požiūriu yra aiškiai nepakankamas:

Mokinio E tekstas

Hi Agita,

I would like to thank you for your letter and pictures. They are so beautiful. I would like to ask you to come to Lithuania. It is so nice just now. Everything is in blossom. If you can't come this month, may be you would see me later in summer. What are your ideas about it, I mean, I miss you so much. I would show many interesting places, such as Nida, Palanga, Trakai.

If you have your special plans, please, write as soon as possible. By the end of June I will be totally free. We both could have incredible time together.

That's all by now.

Best wishes to your friends.

Love

Deimantas. (116 žodžių)

Šiame laiške autorius nenurodo, kaip jis paprastai praleidžia atostogas, tačiau netikėtai atsiranda kita mintis (*I miss you so much*), kuri tiesiogiai nesusijusi su pagrindine laiško tema ir kuri nustelbia pirmą kvietimo motyvą.

Kai kuriuose laiškuose mokiniai dar menčiau atsako į nurodytus punktus, ima rašyti apie save, savo šeimą ir pan. Taip atsiranda nereikalingo turinio, pagrindinė komunikacinė intencija beveik nerealizuojama (žr. mokinio F tekstą).

Mokinio F tekstas.

Dear Agita,

Greetings from Lithuania! My name is Giedrius. I live in Vilnius. Thank you for the photos, you looks nice. I live in a house with my family.

There are three of us now: my parents and I. I am eighteen years old. I'm tall, about 1,75 and slim. As you can see from my photo. I've got blue eyes and short dark hair. I love sports, basketball. My favourites. What do you think about summer holidays in Lithuania? Would you come in my country this week? We would have a good time together because there are many interesting things to do. Also there are many fabulous places where to go. People are very friendly. You could taste our nacional food. I am play basketball, football.

Giedrius (128 žodžiai)

Žodžių skaičius yra pakankamai svarbus vertinimo kriterijus, kuris rodo, kaip mokinys sugeba formuluoti ir organizuoti mintis (plg. mokinių B, C ir D tekstus, kuriuose yra per daug žodžių, ir mokinio A tekstą, kuriame žodžių skaičius optimalus).

Turinio realizavimas dažnai yra glaudžiai susijęs su dėstomo teksto struktūra, o interakcinio žanro tekstuose - ir su išdėstymu.

2 kriterijus. Teksto organizavimas

Teksto organizavimo įvertinimo procentinis pasiskirstymas pateikiamas statistinėje analizėje (žr. 14 p.). Kaip matyti, tik 12,78 proc. darbų teksto organizavimas ir išdėstymas vertinamas didžiausiu taškų skaičiumi – 5 (pernai 17,74 proc.). Didžiuma darbų apibūdintini kaip turintys nedidelių dėstymo problemų, susijusių su teksto jungimo priemonių stoka, minčių plėtojimu ar pagrindimu ir pan.

Struktūros požiūriu mokinių A, B, C ir D tekstai yra parašyti neblogai. Beveik visuose keturiuose darbuose mintys nuosekliai telkiamos pastraipomis, kiekviena jų plėtojama gana nuosekliai. Tačiau pastraipas į bendrą tekstą derėtų jungti jungiamosiomis frazėmis: *first, second, then, next, in conclusion* ir pan. Mokinio C tekste atsiranda frazė *to start with*, tačiau ne laiško pradžioje, o viduryje. Ypač jungiamųjų frazių stokojama mokinio A tekste. Taip pat minėtame tekste laiško pabaigoje aiškiai trūksta kontaktą palaikančios frazės, kuria dažniausiai prašoma draugo parašyti, paskambinti ar reiškiamas viltis, jog kontaktas nenutrūks. Tuo tarpu mokinių B, C ir D tekstuose baigiamoji frazė yra.

Pagrindinės tipinės teksto organizavimo ir išdėstymo klaidos yra šios:

- Netinkamas skaidymas pastraipomis, pavyzdžiui, mokinio B tekstas, kur mintys apie tai, kaip autorius praleidžia atostogas ir draugo kvietimas paviešėti supinami į vieną tekstą; mokinio E tekste padėka už nuotraukas ir kvietimas atvykti į Lietuvą taip pat suplakami į vieną.
- Beveik nevartojamos jungiamosios frazės arba jos vartojamos ne vietoje. Dažniau pasitaikė elementarūs jungiamieji žodžiai *so* (mokinių B ir C tekstai), *to start with* (mokinio C tekstas) ir *also* (mokinio F tekstas). Dauguma atvejų jų visai nebuvo arba jų funkciją atliko įterpinys *you know* arba tiesioginis kreipinys (žr. mokinio D tekstą).

Laiško dėstymas dažnai susijęs su tinkamai sociolingvistinėje situacijoje pasirinktomis leksinėmis ir gramatinėmis priemonėmis.

3a kriterijus. Kalbos priemonių vartojimas: leksinių ir gramatinių struktūrų sociolingvistinis tinkamumas

Leksinių ir gramatinių struktūrų sociolingvistinio tinkamumo procentinis pasiskirstymas pateikiamas statistinėje analizėje (žr. 14 p.). Iš jos matyti, kad tik 3, 76 proc. mokinių vartojo pakankamai platų žodyną ir tinkamas gramatines struktūras, kurios atitiko kontekstą, tikslą bei adresatą. Taip pat šiuose darbuose pasirinktas neutralus registras. Dauguma mokinių vartojo vidutinišką žodyną, skurdesnes gramatines struktūras.

Kadangi pagal užduotį reikėjo parašyti laišką draugui, atrodo, nesudėtinga buvo laikytis neutralaus registro. Tuo tarpu mokiniai dažnai nukrypdavo arba į pernelyg familiarų, tik šnekamajai kalbai būdingą raišką, arba imdavo rašyti tokiais žodžiais, kurie labiau tiktų ne draugui, o adresatui, kuris pagal amžių, užimamas pareigas ar kitus socialinę padėtį ir/arba rangą žyminčius parametrus yra aukščiau už rašantįjį.

Pagrindiniai trūkumai, išryškėję analizuojant mokinių darbus pagal šį kriterijų, yra tokie:

- Pagal registrą netinkantis kreipinys ir/arba baigiamoji frazė ar jos nebuvimas. Asmeniniuose laiškuose frazė *yours sincerely* yra vengtina, nes yra būdinga formalesniam registru (žr. mokinio D tekstą); pasitaikė, kad baigiamosios frazės mokinys visai nevartojo (mokinio F tekstas). Gana dažną kasdieninio pasisveikinimo žodį *hello* ar familiarųjį *hi* derėtų keisti neutraliu, laiškui būdingu *Dear* (žr. mokinių A ir E tekstus). Atkreiptinas dėmesys į tai, kad vartojamas laiško pradžioje šis žodis neturi kituose kontekstuose išryškėjančios reikšmės *brangusis, brangioji*. (plg. *my dear friend*) Jis atlieka tik laiško pradžios, pasisveikinimo, kreipinio funkciją ir įvairiuose kontekstuose gali turėti tokias reikšmes: *gerbiamasis, gerbiamoji, sveiki, sveikas, labas ir pan.*

- Išskirtinai sakinio teksto elementai neutralaus registro laiške: *gonna, wanna, 'cause* ir t.t.
- Mandagumo normų nepaisymas: *I want to know; Come here, I want to see you...*

Atkreiptinas dėmesys, kad net 11,03 proc. mokinių darbų žodynas buvo itin siauras, gramatinės struktūros menkos, todėl vertinamos 0 taškų. Tokiuose darbuose žodžių skaičius dažnai siekė ne daugiau kaip pusę (apie 60-70).

Sociolingvistinio kalbos struktūrų tinkamumo kriterijus glaudžiai susijęs su vartojamų kalbos priemonių taisyklingumu.

3b kriterijus. Kalbos priemonių vartojimas: leksinių ir gramatinių struktūrų taisyklingumas (įskaitant rašybą)

Leksinių ir gramatinių struktūrų taisyklingumo įvertinimo procentinis pasiskirstymas pateikiamas statistinėje analizėje (žr. 14 p.). Iš jos matyti, kad puikiai leksines ir gramatines struktūras valdo vos 2,26 proc. mokinių, o šis kriterijus įvertintas 0 net 19,3 proc. darbų. Nors lyginti su 2004 m. rezultatais yra kiek sunkiau dėl ne visai vienodų vertinimo skalių, tačiau pagrindinės tendencijos išlieka tos pat – taisyklinga kalba parašytų darbų yra beveik 10 kartų mažiau nei visiškai prastų.

Analizuojant darbus pagal šį kriterijų, išryškėjo tokie pat trūkumai, kaip ir kalbos vartojimo teste. Be elementarių veiksmažodžio laikų, modalinių veiksmažodžių, vardažodžio skaičiaus, pasitaikė gausių artikelio, prielinksnių, žodžių tvarkos bei žodžių junglumo (kolokatų) klaidų, tokių kaip *you are interested with my country, to visit in Lithuania; we went at the sea*. Taip pat nemažai klaidų atsirado dėl gimtosios kalbos įtakos: *to visit and my best friend, Maybe you have any special wishes?, I very want to see you* etc. Pasitaikė nepilnų, tik šnekamajai kalbai būdingų sakinių: *And your photo.; My favourites*.

5. Rašymo užduočių (atsakymų) vertinimo pavyzdžiai

Nagrinęjant analizei atrinktus darbus paaiškėjo, kad dėl įvairių priežasčių vertintojai tuos pačius vertinimo kriterijus interpretavo skirtingai. Tokia situacija galėjo susidaryti ir dėl ribotų galimybių pasitarti su kolegomis, dirbančiais panašų darbą kituose rajonuose. Todėl norėtusi atkreipti dėmesį ne tik į bendrąsias mokinių darbų vertinimo tendencijas ar atsitiktinai sutapusius ypatumus, bet ir į konkrečių darbų vertinimą.

Jeigu pažvelgtume į mokinio A tekstą, pastebėtume, kad turinio požiūriu jis yra pakankamai geras, nes atsakyta į visus reikalaujamus punktus. Todėl pagal šį kriterijų jis galėtų būti vertinamas didžiausiu taškų skaičiumi (5). Struktūros požiūriu jis yra kiek prastesnis dėl kelių priežasčių: nėra laišku būdingos pabaigos ir galutinės frazės (*Love, best wishes* ir pan.), be to, pastraipos, nors plėtojamos gana nuosekliai, tarpusavyje nėra jungiamos jungiamaisiais žodžiais. Todėl šio darbo struktūra vertintina 3 taškais. Leksinių ir gramatinių struktūrų sociolingvistinis tinkamumas galėtų būti apibūdinamas kaip pakankamas: nors žodynas nėra itin platus, vartojami kasdieniniai, gana elementarūs žodžiai, tačiau laikomasi registro reikalavimų - išlaikytas neutralus dėstymo tonas. Darbe vartojamos daugiausia paprastos, tačiau yra ir sudėtingesnių gramatinių struktūrų. Pagal šį kriterijų mokinio A tekstas vertintinas 4 taškais iš 5. Leksinių ir gramatinių struktūrų taisyklingumas vertintinas kaip pakankamai geras (mintį visada galima suprasti, kelios klaidelės pasitaikė sudėtingesnėse struktūrose: laikų derinimas sakinyje *I saw that you have*, klaidingas *and* vartojimas, yra artikelio klaidų), todėl vertintinas 4 taškais iš 5. Bendra taškų suma būtų 16 (iš 20 galimų).

Vertinant darbus, pasitaiko situacijų, kai sunku apsispręsti, kiek taškų skirti, ir linkstama vertinti pusę balo mažiau ar daugiau, nors tokių pusinių balų vertinimo skalėje nenumatoma. Todėl naudinga tam tikrus kriterijus taikyti kompleksiskai. Kitaip tariant, galima būtų skirti ne keturis vertinimo kriterijų blokus, o tik du – vertinti turinį kartu su struktūra, o kalbos priemonių sociolingvistinį tinkamumą kartu su taisyklingumu. Tuomet susidaro galimybė objektyviau įvertinti mokinio darbą.

Pamėginkime įvertinti mokinio B tekstą. Jame ne visai atsakyta į paskutinį reikalaujamą turinio punktą – paklausti, ką draugė norėtų pamatyti Lietuvoje. Tekste yra tik netiesioginė šio punkto užuomina, suformuluota, beje, netaisyklinga anglų kalba: *if you would like*. Be to, yra nereikalingo turinio – pirmasis punktą plėtojamas per plačiai. Dėl šios priežasties susidaro per daug žodžių. Taigi pagal turinio kriterijų darbas vertintinas 3 taškais iš 5. Struktūros požiūriu mokinio B tekstas yra pakankamai geras, parašytas laiško forma pagal reikalavimus. Tačiau pastraipos menkai siejamos tarpusavyje, vartojamos vos kelios jungiamosios frazės: *at first, and, so*. Taigi pagal šį kriterijų darbas vertintinas 4 Leksinių ir gramatinių struktūrų sociolingvistinis tinkamumas vertintinas irgi 4 taškais. Pagrindinės priežastys būtų tokios:

tinkamas, tačiau nelabai platus žodynas, sudėtingos gramatinės struktūros, tinkamas registras – nėra nei per daug formalus, nei per daug šnekamosios kalbos. Leksinių ir gramatinių struktūrų taisyklingumas dėl klaidų sudėtinuose, o kartais ir paprastuose sakiniuose vertintinas 3 taškais. Iš viso – 14.

Mokinio C tekstas turinio ir struktūros požiūriu yra labai panašus į mokinio B tekstą – kiek per plačiai užsimota, prirašyta per daug, jungiamosios frazės atsiranda ne vietoje (*to start with*). Todėl turinys vertintinas 3, struktūra – 4 taškais. Leksinių ir gramatinių struktūrų sociolingvistinis tinkamumas galėtų būti vertinamas didžiausiu taškų skaičiumi (5), nes laiške laikomasi neutralaus registro, žodynas pakankamai turtingas. Kalbos priemonės taisyklingumo požiūriu visgi nėra visiškai be klaidų, todėl vertintinas 4 taškais. Bendras taškų skaičius – 16.

Mokinio D tekstas. Šiame tekste atsakyta beveik į visus turinio punktus, išskyrus paskutinį – užuot paklausęs, ką draugė norėtų pamatyti ar nuveikti Lietuvoje, autorius užtikrintai teigia, kad ji tikrai domisi jo šalimi ir norėtų kuo daugiau apie jo šalį sužinoti. Be to, atsakydamas į pirmąjį punktą jis jį pernelyg išplėtoja pateikdamas nereikalingo turinio. Rašydamas apie savo atostogas, jis šlieja mintį apie muziejus prie minties apie poilsį pajūryje, dėl ko atsiranda minties šuolis arba loginis netikslumas. Mintis apie įdomias vietas yra neinformatyvi. Visa pastraipa plėtojama kiek chaotiškai. Todėl turinio požiūriu darbas vertintinas 3 taškais.

Darbo struktūra yra vidutiniška. Mokinys telkia mintis pastraipomis, tačiau nesieja jų jungiamaisiais žodžiais ar frazėmis. Dvi pastraipas jis pradeda kreipiniu *Agita*, vieną – fraze *you know*, kurios, greičiausiai, ir atlieka jungiamųjų frazių vaidmenį, tačiau anglų kalba parašytiems laiškam yra nebūdingos. Pastraipos plėtojamos nevienodai. Pirmoji ir antroji išdėstoma gana nuosekliai, tuo tarpu trečiojoje išskirti teminių sakinių būtų nelengva, nes rašoma apie keletą dalykų: gyvenimą kaime, atostogas prie jūros bei muziejų gausą, po to daroma išvada, kad autorius įdomiai praleidžia vasarą. Todėl laiško struktūra vertintina 3 taškais.

Kalbos priemonių sociolingvistinis tinkamumo požiūriu laiškas atrodo kaip kelių registrų mišinys. Jis pradamas neutraliai, o baigiamas labai formaliai (*yours sincerely*). Didesnė teksto dalis atitinka neutralų registrą, tačiau sakinyje *Please, write soon* yra per daug tiesmukiškas. Laiško žodynas ribotas, tačiau yra tiek paprastų, tiek sudėtingų struktūrų. Todėl šiuo požiūriu laiškas vertintinas 3 taškais.

Kalbos taisyklingumo požiūriu laiškas vertintinas ne daugiau nei 2 taškais, nes jame pasitaiko nemažai prielinksnių, žodžių tvarkos, laikų vartojimo klaidų. Taigi visas darbas vertintinas 11 taškų.

Mokinio E tekstas. Turinys atskleidžiamas labai ribotai. Autorius visiškai užmiršta vieną uždauoties punktą ir nieko neparašo apie tai, kaip jis praleidžia savo atostogas. Laiške, kurio apimtis žodžiais nepasiekia minimalios, dar yra nereikalingo turinio, dėl ko susidaro neišbaigto, kiek tiesmuko rašto darbo įspūdis. Todėl turinio požiūriu jis vertintinas 2 taškais. Darbo struktūra vertintina 3 taškais, nes nors mintys telkiamos pastraipomis, pastarosios tarpusavyje nejungiamos jungiamaisiais žodžiais, o ir pačios plėtojamos netolygiai. Pirmojoje pastraipoje suplakamos kelios visai skirtingos mintys. Tuo tarpu sociolingvistinis kalbos priemonių tinkamumas yra pakankamai geras, žodynas tinkamas, todėl pagal šį kriterijų darbas galėtų būti vertinamas 5 taškais. Kalbos priemonių taisyklingumo aspektu tekstas atitiktų 4 taškais vertinamo darbo aprašymą. Taigi iš viso mokinio E tekstas vertinamas 14 taškų.

Mokinio F tekstas. Šio teksto turinys atitinka nulių taškų vertinamo turinio aprašymą – labai siauras turinys, daug turinio neatitinka uždauoties, komunikaciniai tikslai nepasiekti. Laikantis vertinimo instrukcijų, tokio darbo kitais aspektais vertinti nebereikia.

Lyginant 2005 m. rašymo testą su 2004 m. rašymo testu (žr. 4) galima pastebėti, kad 2005 m. testas labai panašiai paskirstė mokinius ir įvertino jų rašymo gebėjimus (žr. 5 diagramą). 2005 m. rašymo testas šiek tiek prasčiau koreliuoja su visa egzamino uždauotimi negu 2004 m. rašymo testas (koreliacijos indeksai atitinkamai 0,59 ir 0,64).

6. Bendrosios rekomendacijos

Dėl kalbinių gebėjimų ugdymo

Daug bendrojo pobūdžio rekomendacijų dėl kalbinių gebėjimų ugdymo galima rasti 2004 metų valstybinio brandos egzamino analizėje (žr. 5). Specifinių patarimų dėl rašymo gebėjimų ugdymo ir vertinimo pateikiama valstybinio 2005 m. anglų kalbos brandos egzamino kokybinėje analizėje (žr. 6).

Dėl atvirųjų atsakymų vertinimo

Atvirieji ir pusiau atvirieji atsakymai geriau atspindi mokinių žinias ir gebėjimus negu uždarieji atsakymai, nes uždaruosius atsakymus galima atspėti net ir nežinant teisingo atsakymo. Atvirosios ir pusiau atvirosios užduotys leidžia objektyviau įvertinti mokinius, efektyviau derinti kriterinio ir norminio vertinimo principus, sėkmingiau įgyvendinti valstybinio egzamino tikslus – įvertinti mokinių pasiekimus ir paskirstyti juos konkursinėje eilėje. Atvirųjų ir pusiau atvirųjų užduočių vertinimo instrukcijos turėtų numatyti diferencijuotą atsakymų vertinimą, siekiant kuo tiksliau ir objektyviau įvertinti kiekvieno individualaus mokinio žinias ir gebėjimus.

Dėl rašymo užduočių turinio ir apimties

Reikėtų ugdyti mokinių gebėjimą tinkamai interpretuoti užduotį ir ją atskleisti tinkamos apimties tekstu. Mokytojai galėtų duoti mokiniams tokias rašymo užduotis, kurios nurodytas reikalaujamų žodžių skaičius. Taip būtų ugdomas supratimas apie teksto apimtį žodžiais.

Dėl rašymo užduočių vertinimo kriterijų interpretavimo

Mokytojai, ypač mokyklinio egzamino vertintojai, turėtų daugiau kalbėtis su kolegomis apie rašytinių tekstų vertinimą, pasidalinti mintimis apie tai, kaip jie supranta, interpretuoja ir taiko vertinimo kriterijus ir pan. Tai padėtų mokytojams/vertintojams suvienodinti ar bent jau supanašinti jų supratimą apie tai, koks rašytinis tekstas yra puikus/labai geras/geras ir pan. Reikėtų pagalvoti apie tai, kad mokyklinio brandos egzamino vertintojai galėtų aktyviai dalyvauti nuolat vykstančiuose valstybinio brandos egzamino vertintojų seminaruose, kuriuose nemažai laiko skiriama rašytinio teksto vertinimo kriterijų aptarimui ir interpretavimui.

7. Literatūra

1. *2004 ir 2005 metų brandos egzaminų programa. Užsienio kalba. Anglų, prancūzų, rusų, vokiečių.* Lietuvos respublikos švietimo ir mokslo ministerija, Nacionalinis egzaminų centras. 2003.
2. Council of Europe. 2001. *Common European Framework of Reference for Languages: learning, teaching, assessment.* Cambridge: CUP.
3. *Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklos bendrosios programos ir išsilavinimo standartai. XI-XII klasei.* Vilnius, 2002.
4. *Mokyklinių brandos egzaminų rezultatai. Statistinė analizė. Kokybinė analizė.* 2004. Anglų kalba. NEC.
5. *Valstybinių brandos egzaminų rezultatai. Statistinė analizė. Kokybinė analizė.* 2004. Anglų kalba. NEC.
6. *Valstybinių brandos egzaminų rezultatų kokybinė analizė.* 2005. Anglų kalba www.nec.lt